Zuid-Amerika
Hoofdstuk 3

Hoofdvraag

Door welke relaties en op welke wijze zijn de landen in Zuid-Amerika onderling en met de wereld verbonden?

In de wereld proberen landen samen te werken om ze samen sterker te zijn.

Deelvragen Par. 3.1.

1 Waaruit bestaat de onderlinge samenwerking tussen de Zuid-Amerikaanse landen?
2 Waarom is het moeilijk om tot nauwe samenwerking te komen in Zuid-Amerika?
3 Wat zijn de gevolgen van de bestaande samenwerking voor de verschillende landen?

In de wereld proberen landen samen te werken om ze samen sterker te zijn.

Andere samenwerkingsverbanden:

- (NAFTA)
- ASEAN

In Zuid-Amerika samenwerking moeilijk

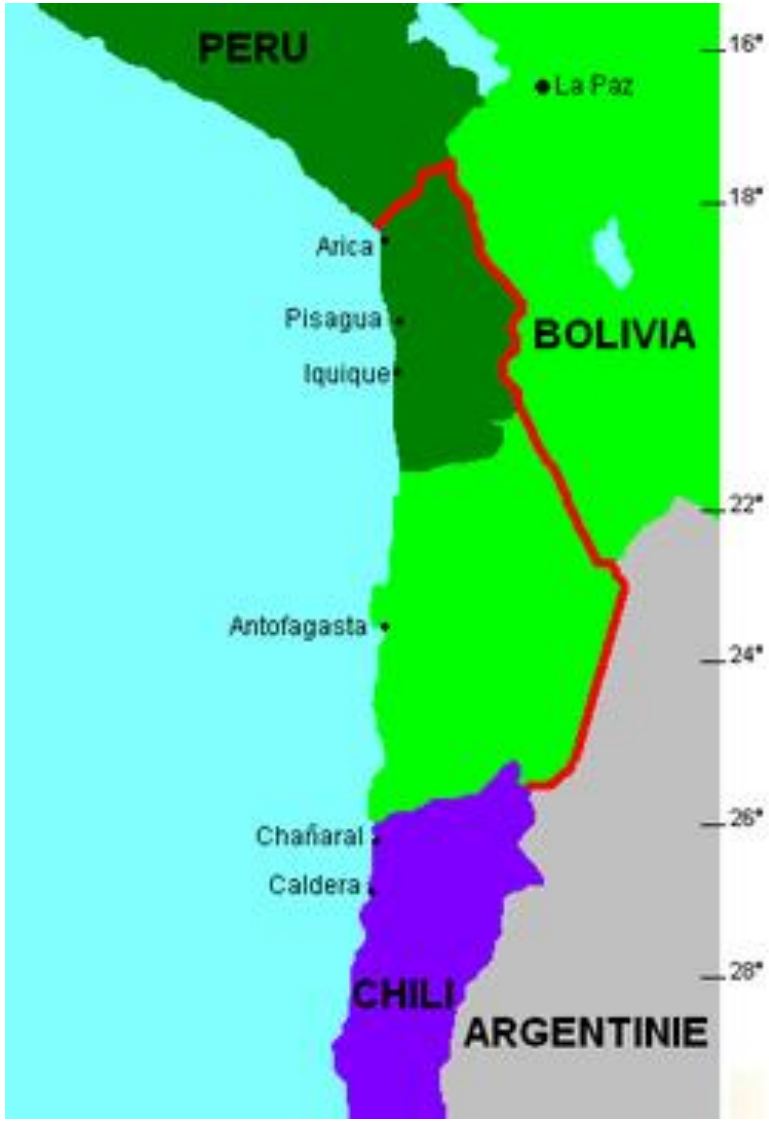

Salpeteroorlog (1878-1883): Boliviua werd een landlocked state

De Mercosur (sinds 1991):

- Onderlinge vrijhandel
- Gemeenschappelijk buitentarief

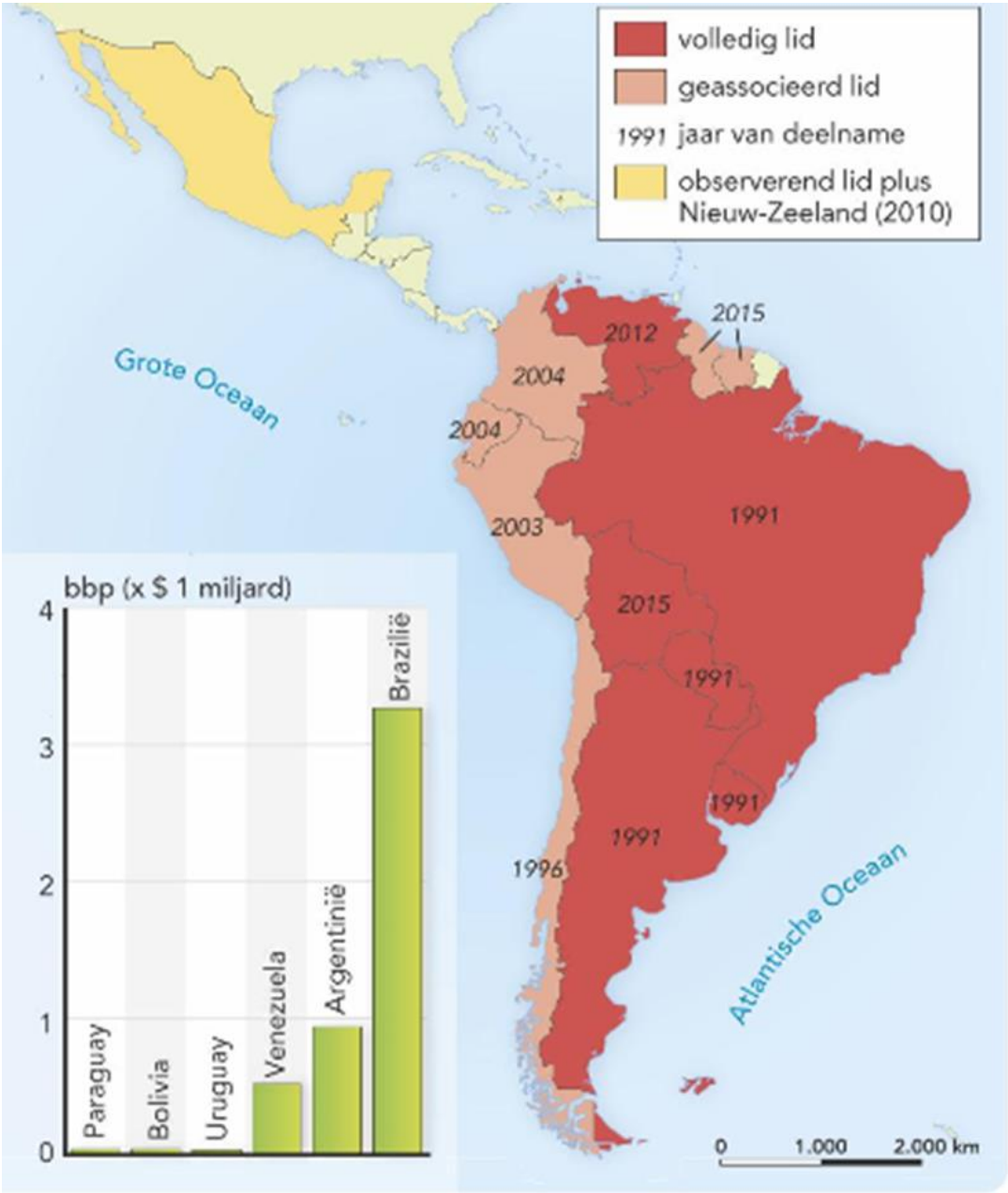

FIGUUR 4.1 Landen van de Mercosul met hun bbp in 2015.

Absolute en/of relatieve cijfers?
Hoe hoog was de export van Brazilië in 2004?

Verklaar de daling van de totale export na 2008.

Is de interne markt (welke is dat hier?) groot of klein?

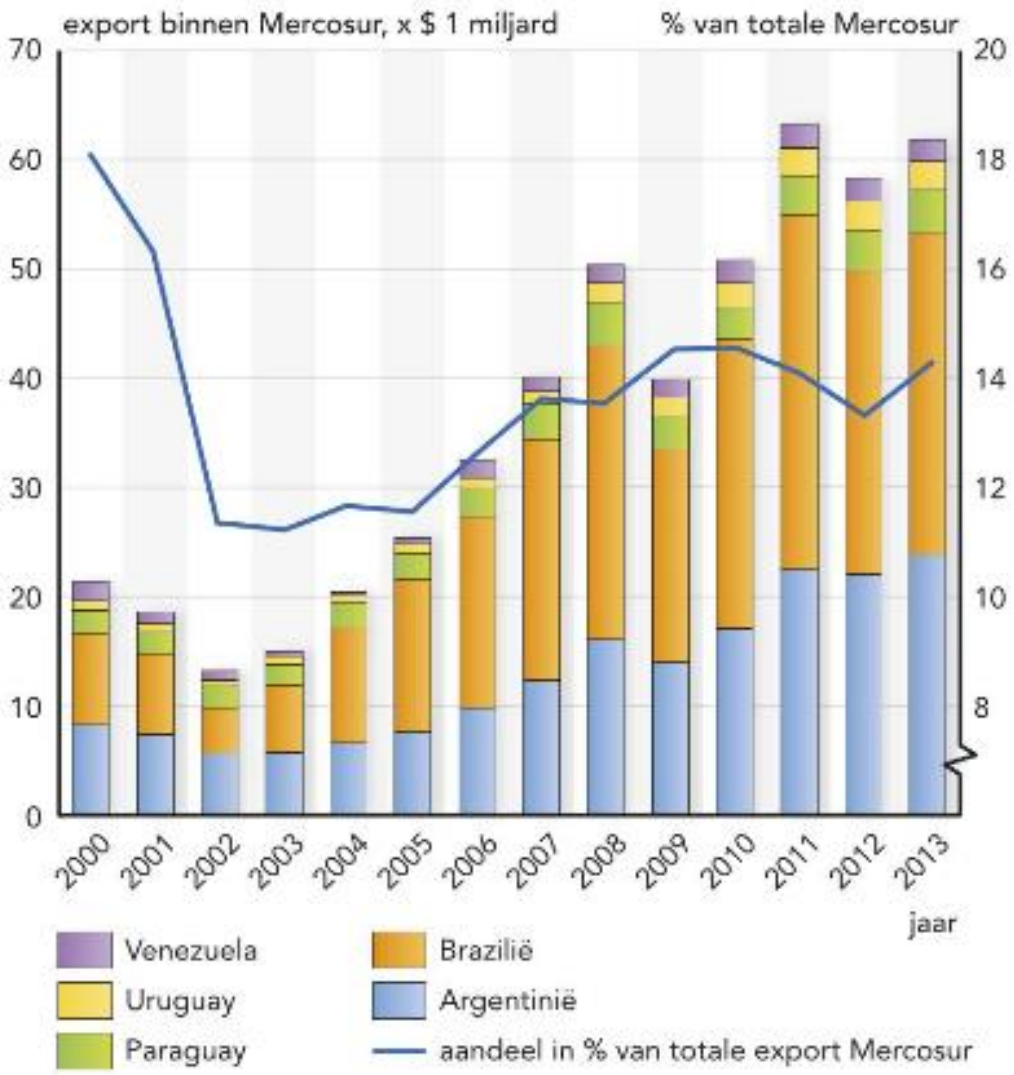

FIGUUR 3.2 Goederenuitvoer binnen de Mercosur en aandeel van de totale export van de Mercosur, 2000 - 2013.

Echter:

- Veel hangt nog af van de externe markt
- Argentinië beschermt de eigen markt om kosten te besparen.
- Venezuela tegen vrijhandel.

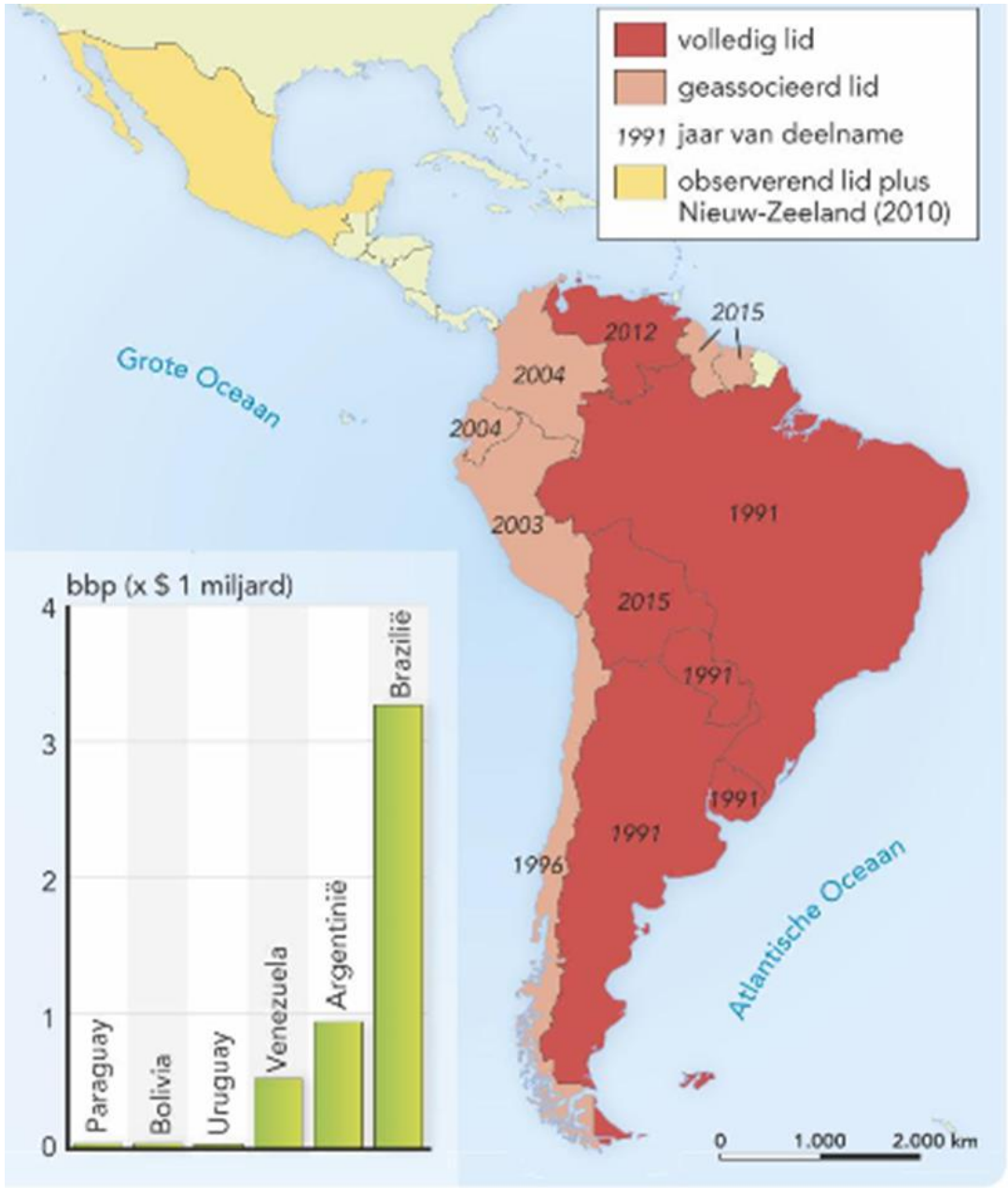

FIGUUR 4.1 Landen van de Mercosul met hun bbp in 2015.

De Pacifische Alliantie

Als je kijkt naar de naam, wie denk je dan dat er lid van zijn?

Colombia en Peru willen meer eindproducten verkopen. Van grondstoffen en onderdelen (halffabrikaten) maakt men eindproducten. Aan producten wordt waarde toegevoegd: exportvalorisatie.

Export Processing Zones: speciale economische zones met belastingvoordelen (o.a. in Peru en Colombia)

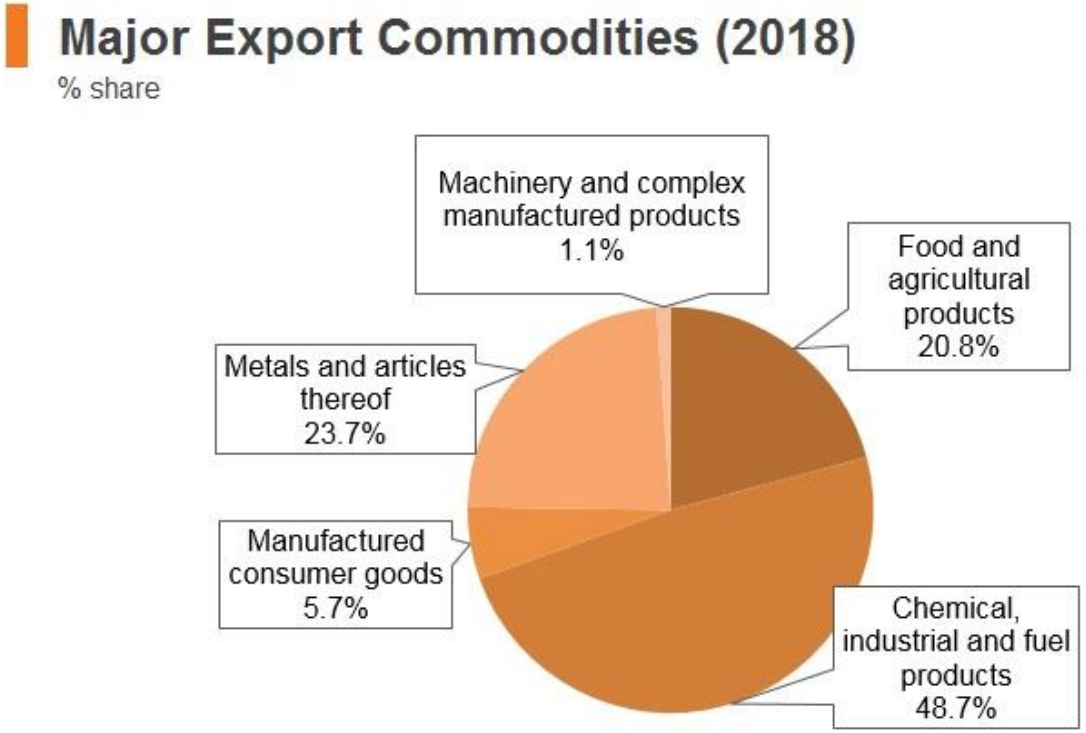

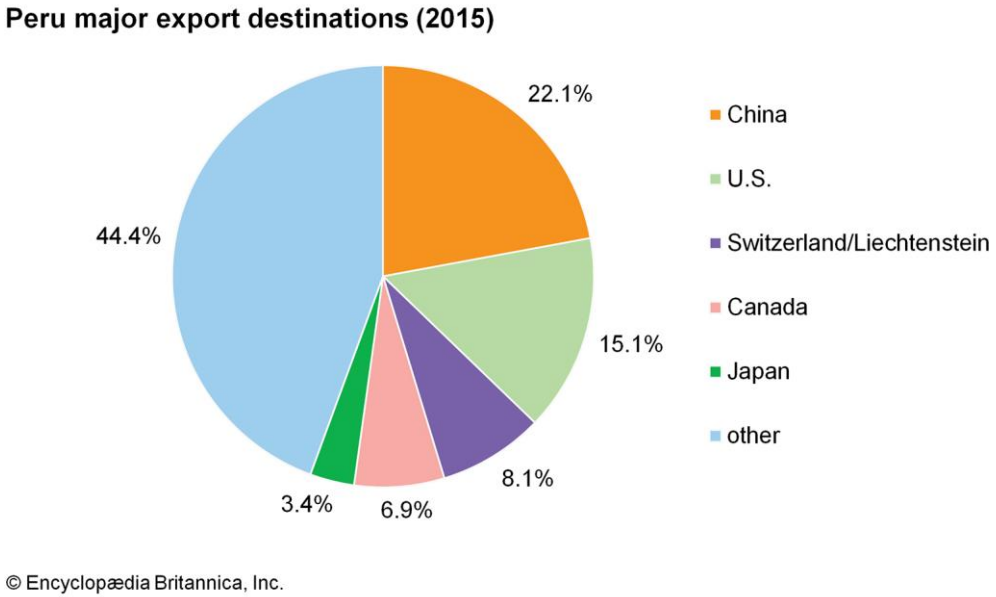

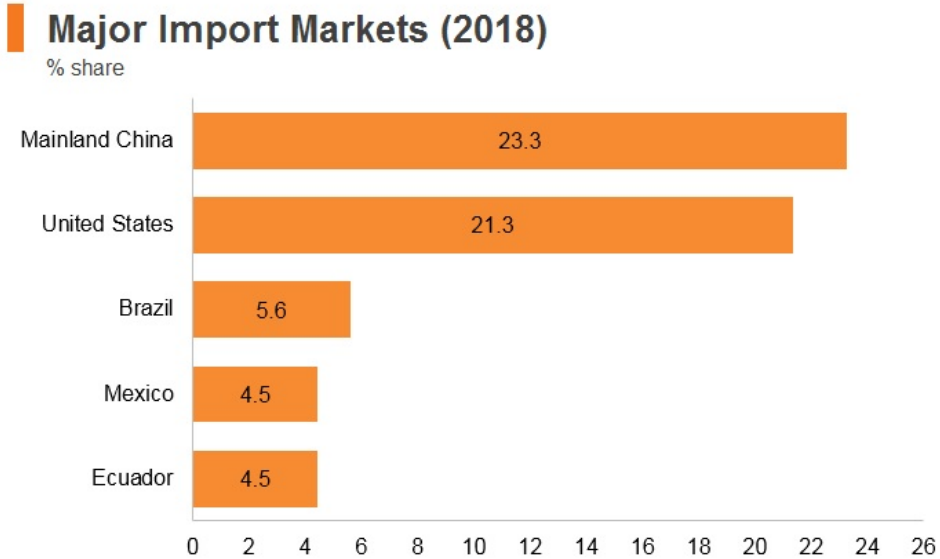

Peru

Na de crisis van 2008 weer wat meer armen in verschillende landen.

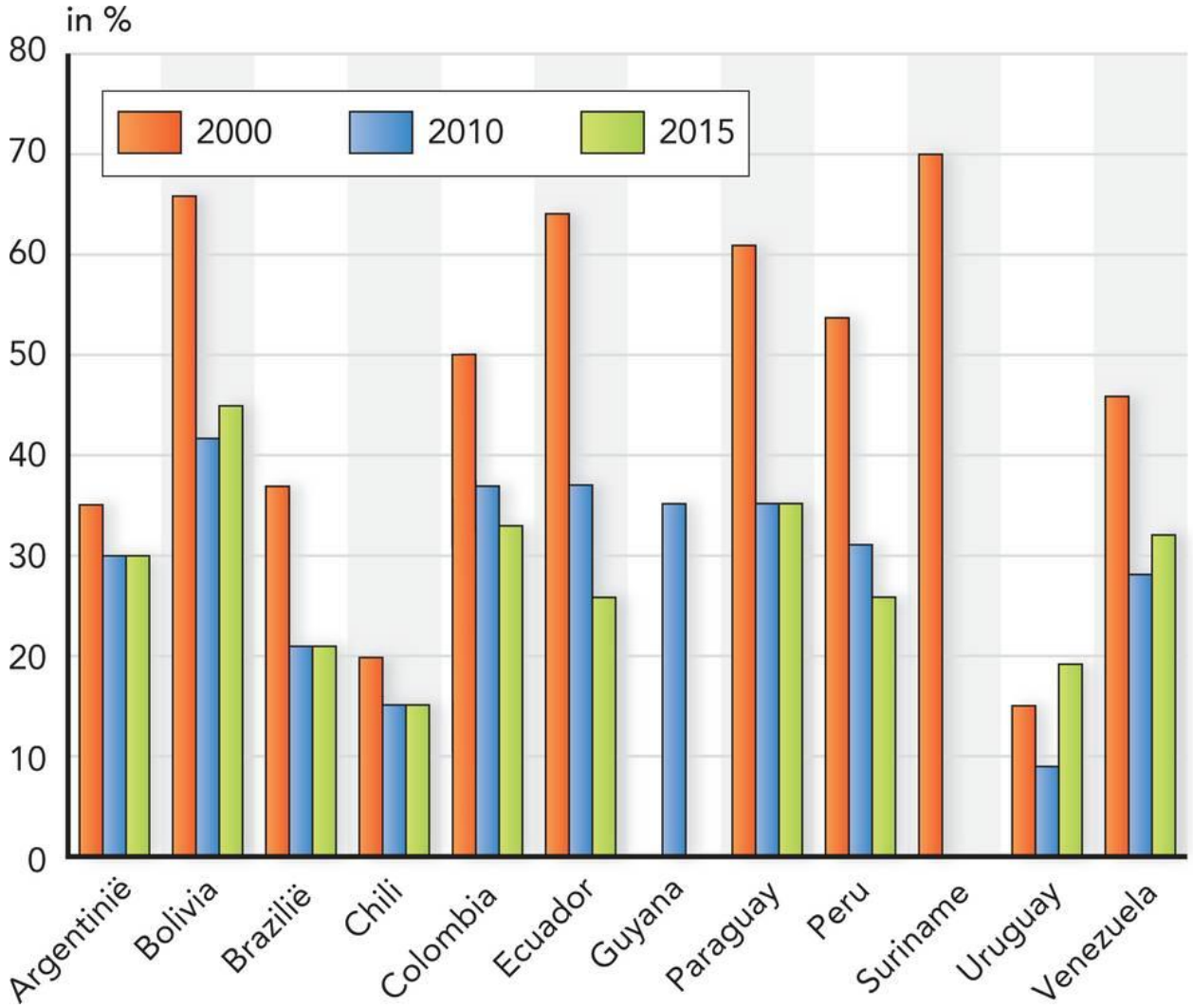

Aandeel van de bevolking onder de armoedegrens

De UNASUR (sinds 2008):

Bijna alle (!) Zuid-Amerikaanse landen werken hierin samen in op het gebied van infrastructuur, veiligheid, onderwijs, cultuur en sociale ontwikkeling.

Paraguay: geschorst in 2012

- Vandaag zit Paraguay opnieuw geïsoleerd. Zowel de Mercosur, een douane-unie, als de Unasur, de politieke en economische unie van twaalf Zuid-Amerikaanse landen, hebben het land geschorst na de afzetting van president Fernando Lugo vrijdag.

- Op de Mercosur- en Unasurtop van donderdag en vrijdag is Paraguay niet welkom. Venezuela liet ook al weten dat het de olieleveringen aan Paraguay opschort; Venezuela leverde vorig jaar een kwart van de Paraguayaanse olie.

- Brazilië en Argentinië hebben de kracht om Paraguay economisch op de knieën te krijgen. Bijvoorbeeld door de grens te sluiten en economische sancties af te kondigen. Paraguay ligt volledig ingesloten. Het hangt af van de wegen en havens van beide grote buren. Het deelt ook twee grote waterkrachtcentrales met Brazilië en Argentinië, Itaipú en Yacyretá. (2012)

Democratie en Ontwikkeling in Eenheid (DOE) is een politieke partij van Suriname. De DOE-partij is opgericht op 2 december 1999 te Paramaribo door Monique Essed-Fernandes, prof. dr. Marten Schalkwijk en zeven andere Surinamers. Bij de verkiezingen van 25 mei 2010 heeft de partij een zetel in De Nationale Assemblée (DNA) gekregen dankzij 12.095 stemmen (5,1% van de stemmen). De voorzitter Carl Breeveld is sinds 2010 DNA-lid.

DOE-parlementariër Breeveld: Suriname moet zich op de vlakte houden in kwestie Unasur

27 april 2018 om 12:15

Carl Breeveld

UNASUR 2018: CRISIS

Dat er een uiteenspatting binnen het Zuid-Amerikaanse blok Unasur zou komen, was te voorspellen, zegt DOE-parlementariër Carl Breeveld. Vorige week hebben de landen Argentinië, Brazilië, Chili, Colombia, Peru en Paraguay zich voor onbepaalde tijd teruggetrokken uit de Unie van Zuid-Amerikaanse Naties (Unasur). Hij is van mening dat Suriname zich in dit conflict op de vlakte moet houden.

Infrastructuur in Zuid-Amerika: samenwerking is nodig i.v.m. aansluiting.

IIRSA: Initiative for the Integration of Regional Infrastructure in South-America.

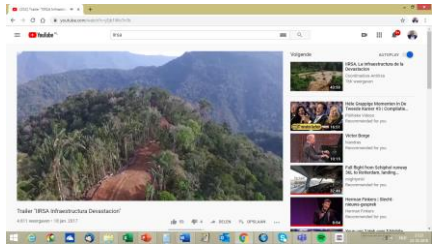

1. Andesroute
2. Peru - Brazilië - Bolivia
3. waterweg Paraguay-Paraná
4. Steenbokskeerkring (capricorno)
5. zuidelijke Andes
6. as van het zuiden
7. Mercosul - Chili
8. centrale interoceanische route
9. Amazone-as
10. as van het Guyanaschild

FIGUUR 4.4 Infrastructurele projecten in Zuid-Amerika.

Nieuwe infrastructuur in Zuid-Amerika

- Wegen
- Spoorlijnen
- Pijpleidingen
- Havens

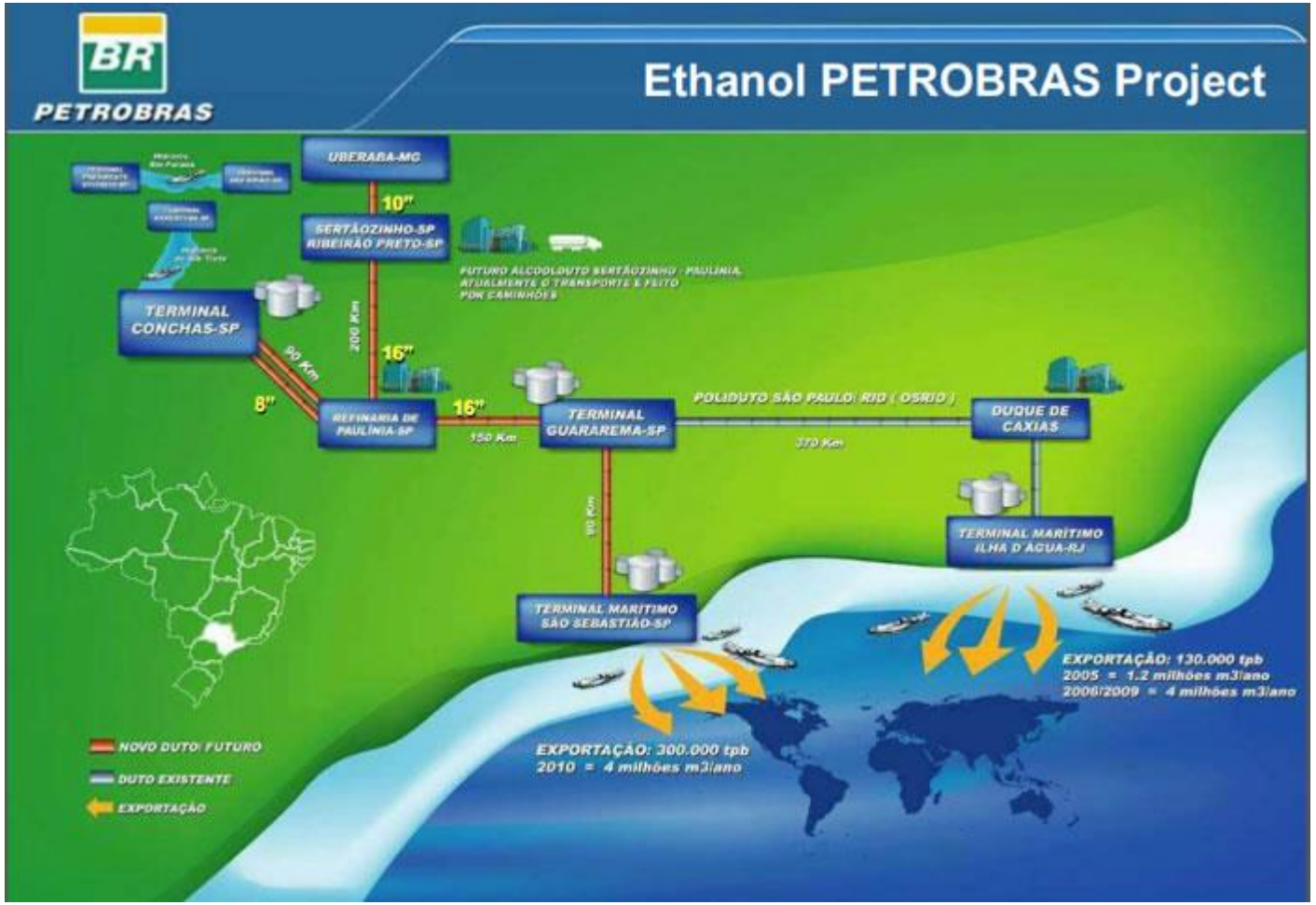

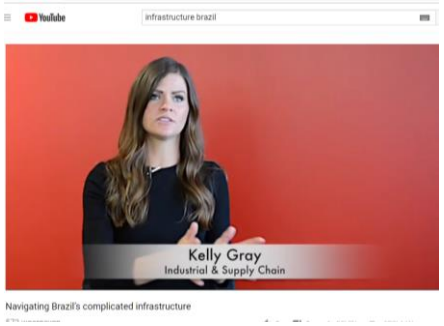

Interessant: https://www.youtube.com/watch?v=FQ2jmrz_xgU

Nieuwe infrastructuur in Zuid-Amerika

- Wegen
- Spoorlijnen
- Pijpleidingen
- Havens

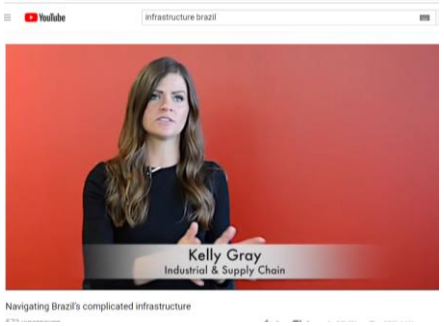

Interessant: https://www.youtube.com/watch?v=FQ2jmrz_xgU

Voordelen infrastructuur (spread effects)

- Meer eenheid en samenwerking
- Ontoegankelijke gebieden ontsloten (vb ziekenhuis)

Voordelen infrastructuur (spread effects)

- Meer eenheid en samenwerking
- Ontoegankelijke gebieden ontsloten (vb ziekenhuis)
- Grote afzetmarkt
- Infrastructuur naar Grote Oceaan voor handel met Azië

Nadelen nieuwe infrastructuur (backwash effects)

- Gebieden Indianen kleiner (landgrabbing)
- Cultuur Indianen bedreigd
- Ziektes
- Versnippering van de natuur

#RESISTGUARANI
OUR LAND IS OUR LIFE
THE GUARANI-KAIOWÁ RESISTING VIOLENCE & DISPOSSESSION
CHIEF LADIO VERON VISIT TO LONDON 17-21 APRIL
Chief Ladio Veron

NOS-journaal van 23-10-2019
Welke voor Zuid-Amerika kenmerkende zaken zie je?

- Onrust
- Blanke president (blanke mensen vaak de elite)
- Hard optreden
- Militairen belangrijk
- Groot verschil arm – rijk
- Semi-perifeer land
- Corruptie
- (muziek belangrijk)

Par. 3.2. Zuid-Amerika in de wereld

Deelvragen

4 Wat is de betekenis van Zuid-Amerika in een wereld van handel en globalisering?

5 Wat zijn de gevolgen van de globalisering voor de Zuid-Amerikaanse samenleving?

6 Hoe ziet de toekomst van het continent in de wereld eruit?

Veel cijfers, maar een paar conclusies zijn duidelijk.

Groeiende invloed op en handel met de wereld.

Brazilië steekt in Z-A overal boven uit.

Pacifisch-Azië wordt steeds belangrijker voor Z.A. Vooral China.

Handel binnen Mercosur is beperkt.

Er worden voornamelijk technisch hoogwaardige producten ingevoerd.

Globalisering heeft voor- en nadelen.

Wat is een handelsbalans?

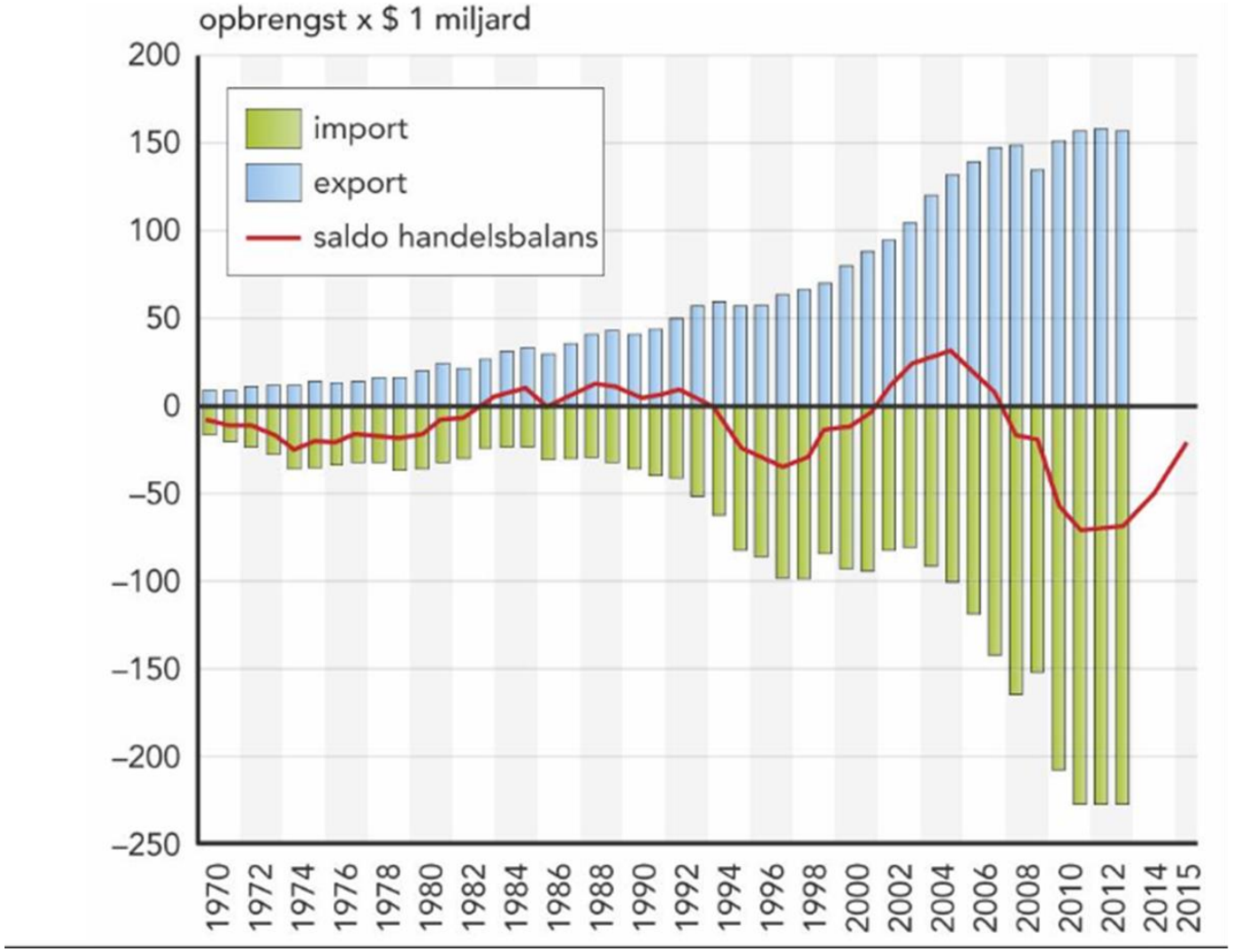

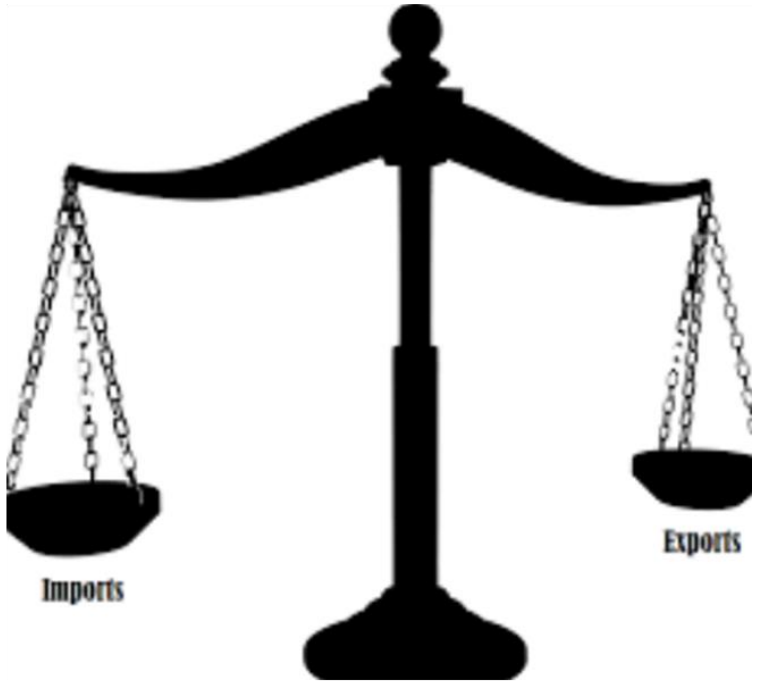

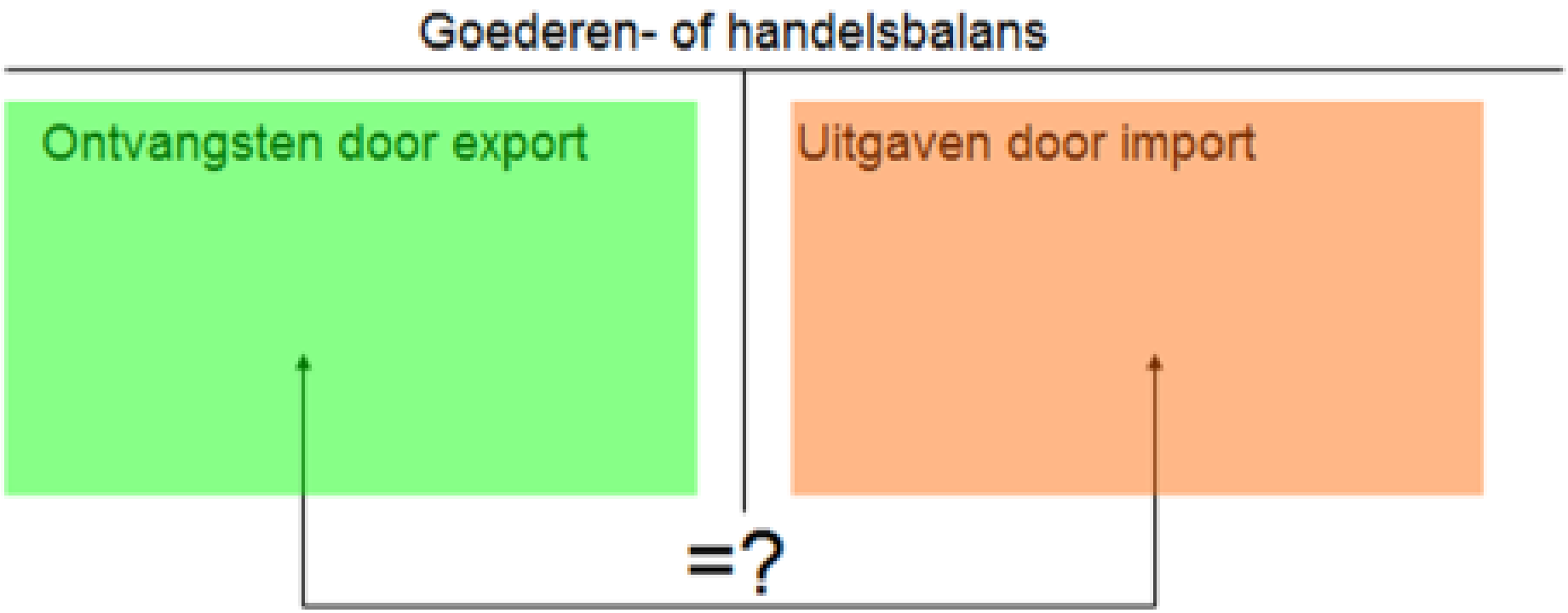

Meer ontvangen: Actieve handelsbalans
Meer uitgaven: Passieve handelsbalans

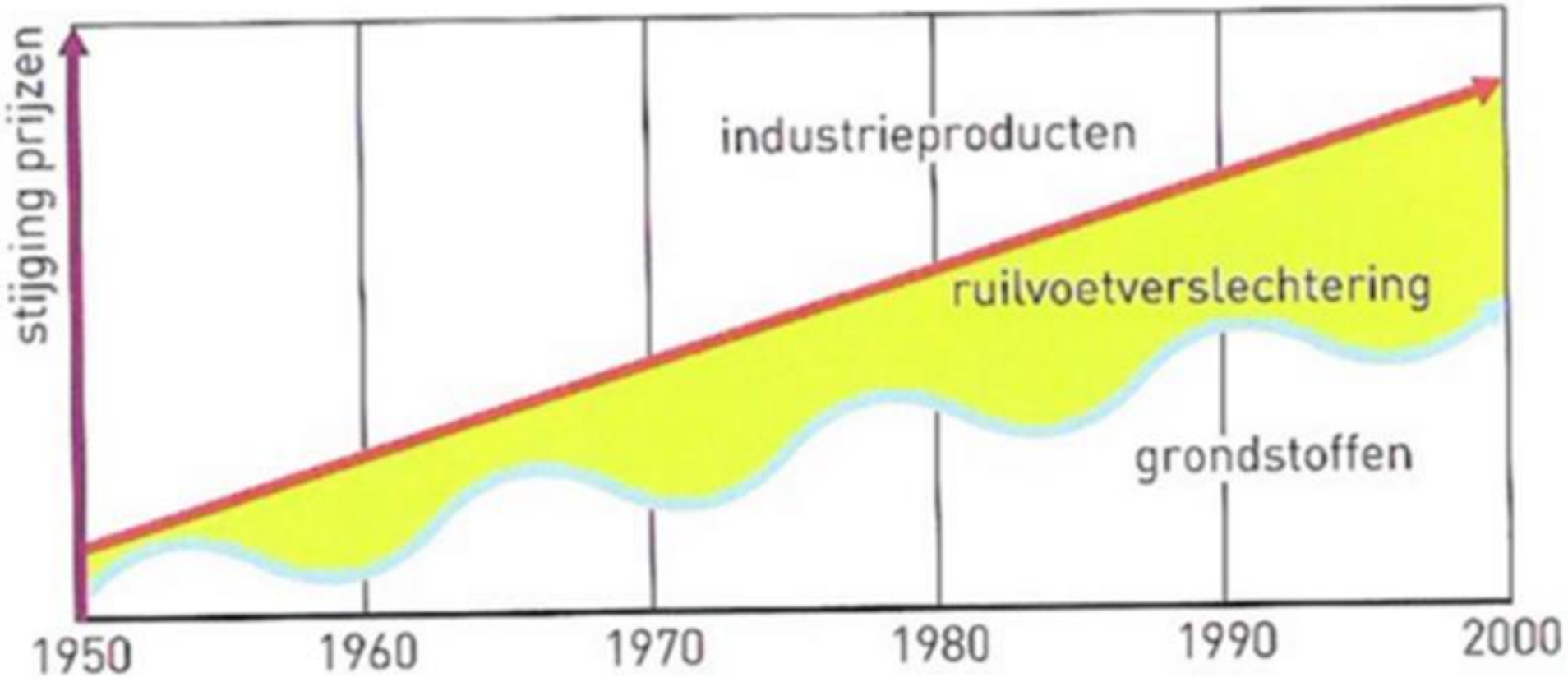

▲ **FIGUUR** Ruilvoetverslechtering.

FDI: Foreign Direct Investments

Buitenlandse bedrijven starten nieuwe bedrijven of kopen bedrijven.

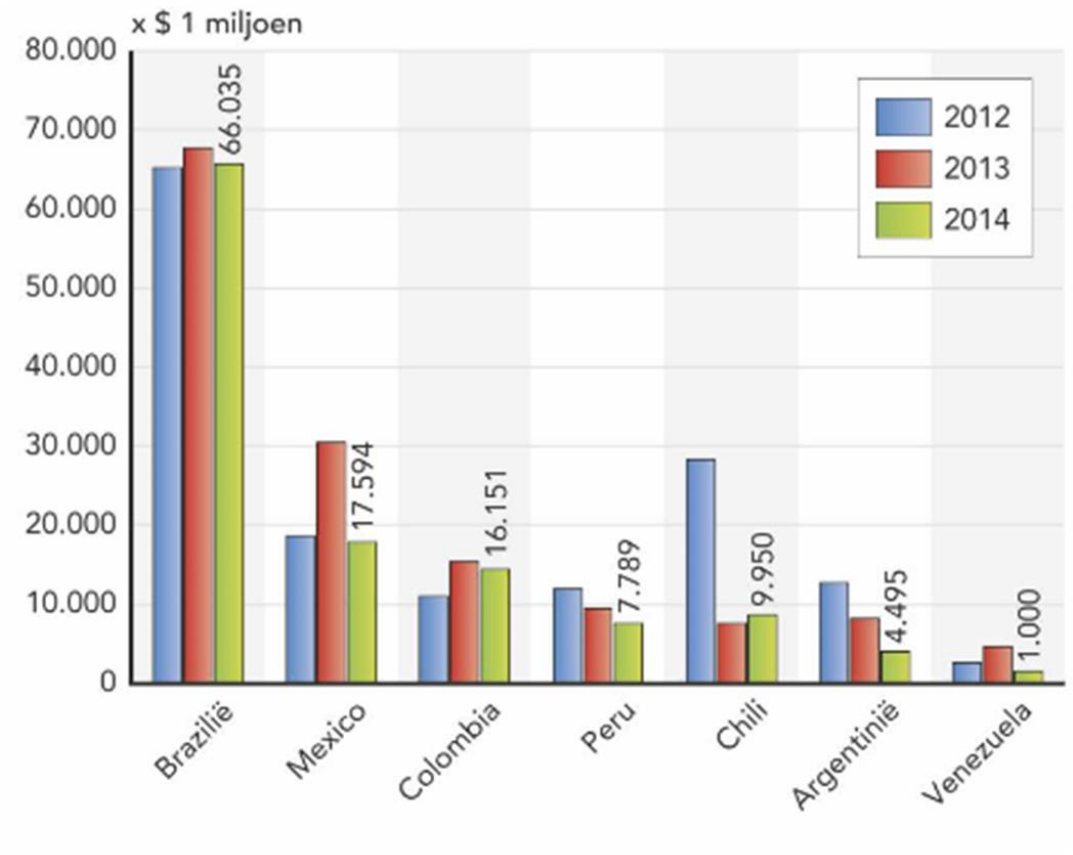

FIGUUR **4.13** Fdi in een aantal Zuid-Amerikaanse landen, 2012 - 2014.

Waarom is Brazilië voor buitenlandse bedrijven een aantrekkelijk land om investeringen te doen?

- Veel natuurlijke bronnen
- Afzetmarkt groot en groeiende

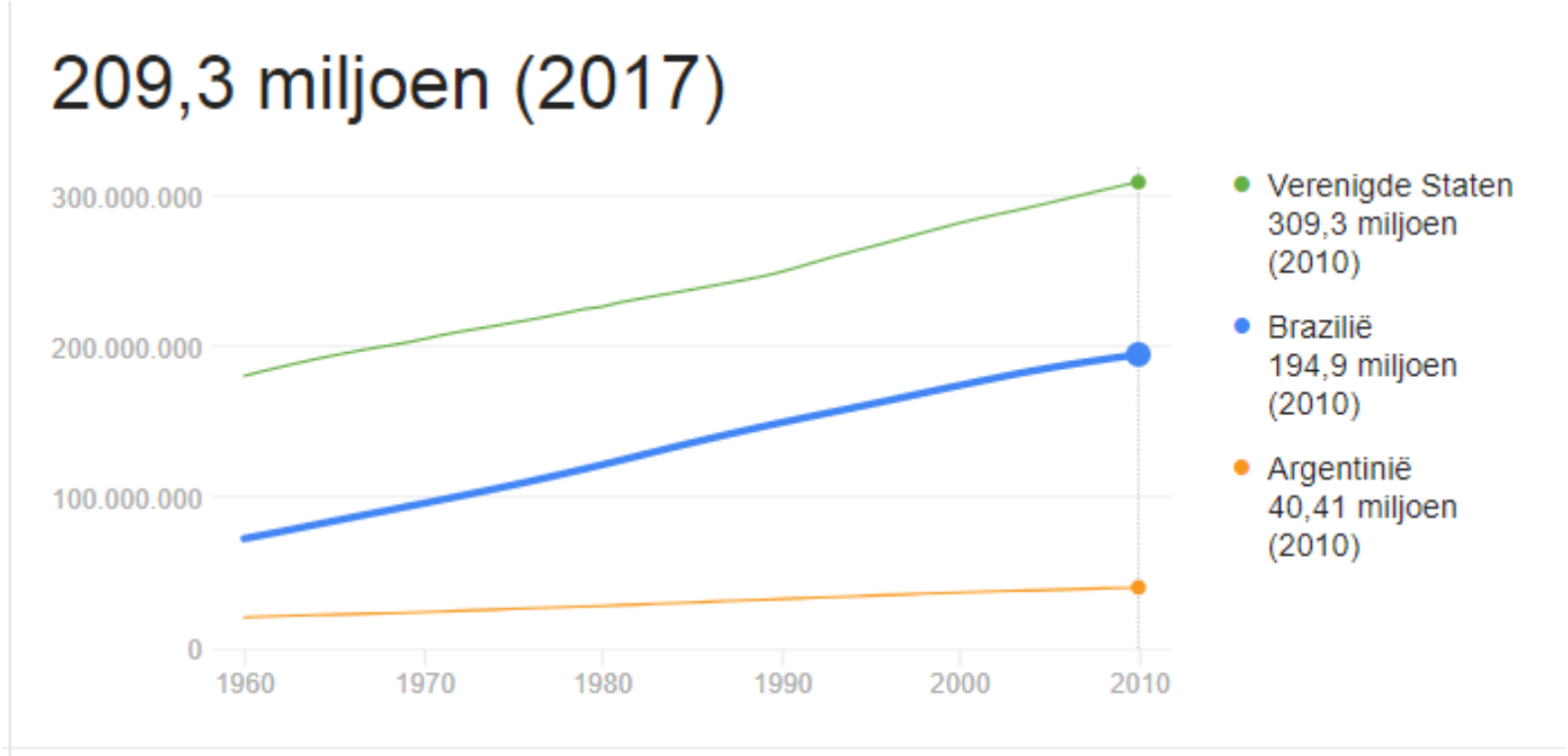

In 2007 was Nederland de grootste investeerder

Vanaf 1:45

Exportpakket: soort goederen en de waarde

Verschillende Z-A landen: agrarische grondstoffen en mijnbouwproducten.

Nodig: exportvalorisatie

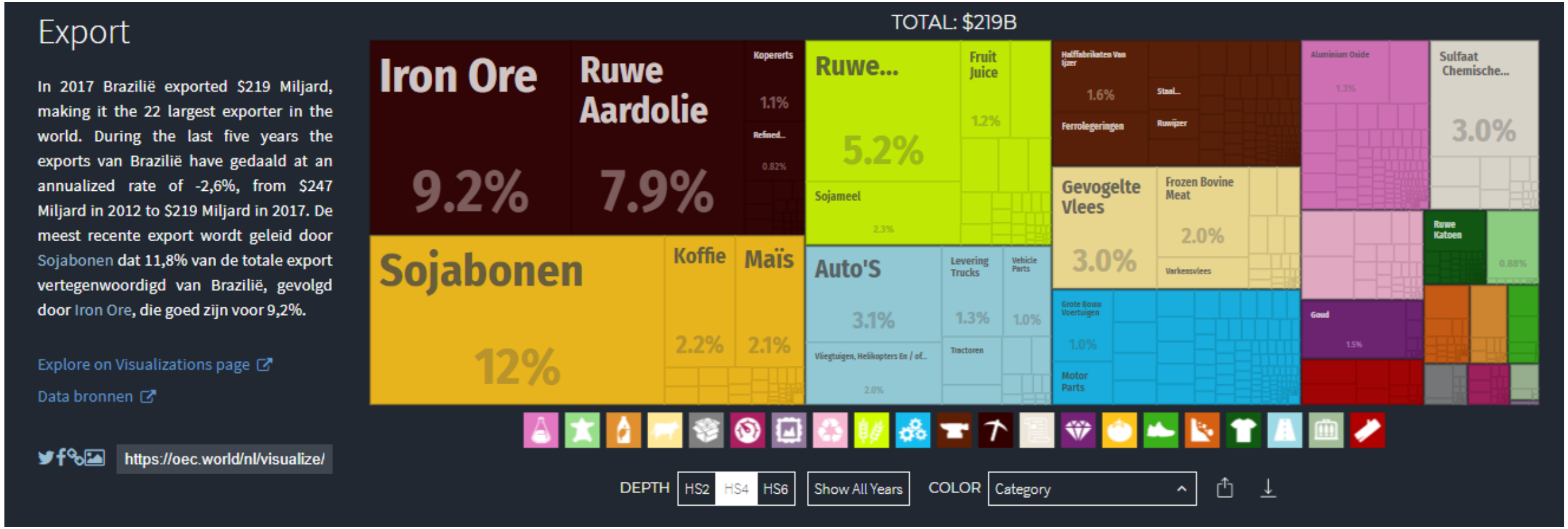

Exportpakket: soort goederen en de waarde

Verschillende Z-A landen: agrarische grondstoffen en mijnbouwproducten.

Nadeel: gevoelig voor prijsschommelingen.

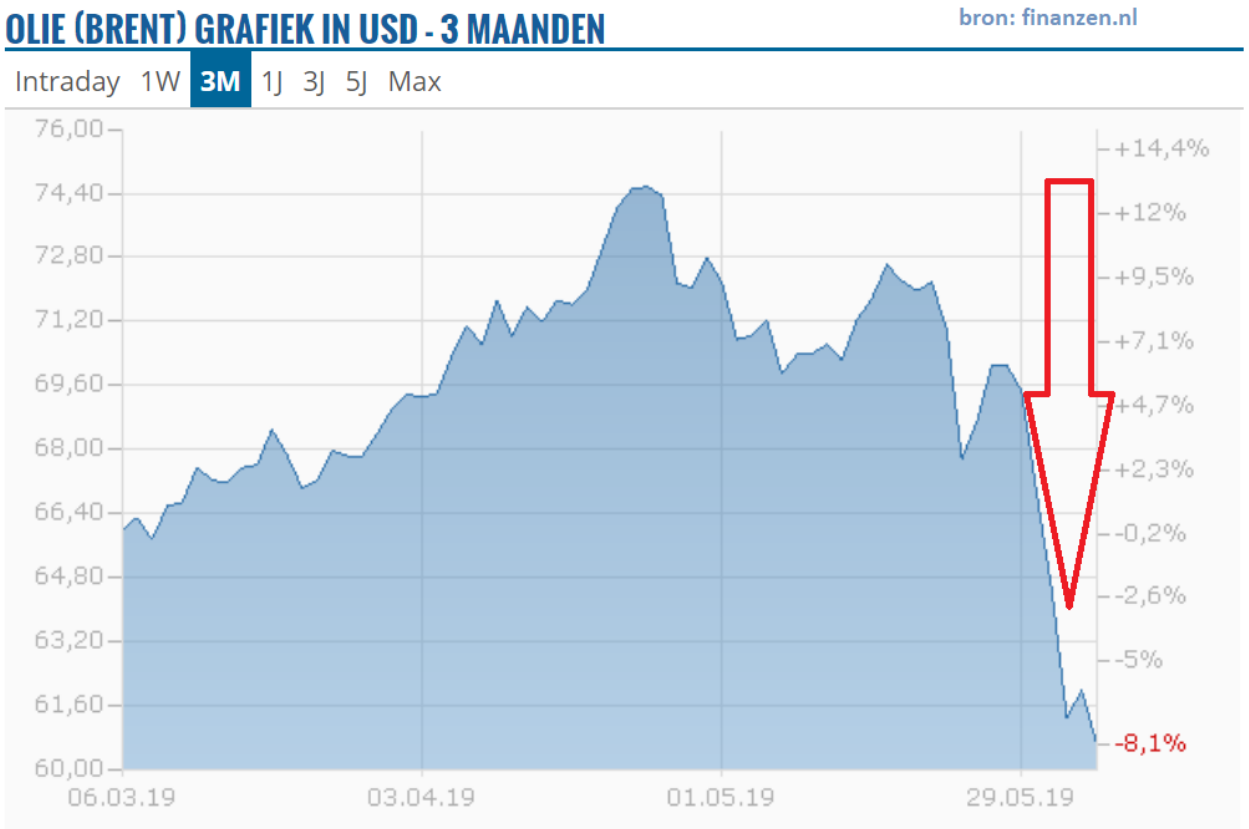

En wat zijn de belangrijksre exportproducten van Brazilië?

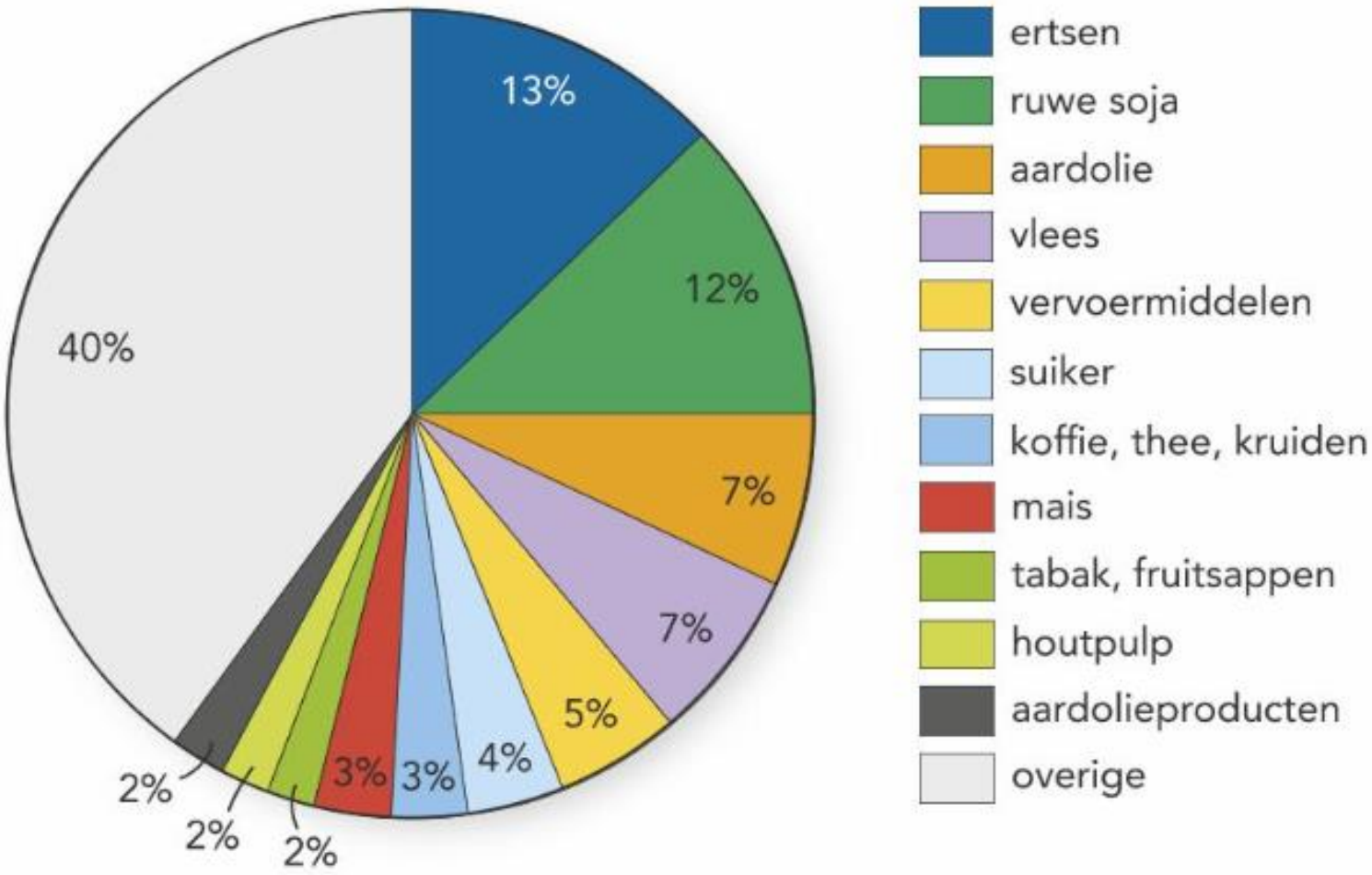

Belangrijkste exportproducten van Brazilië, 2015.

En hoe zit dat met de andere landen? Hier zien we de uitvoer van landbouwproducten en delfstoffen naar technologisch niveau van bewerking.

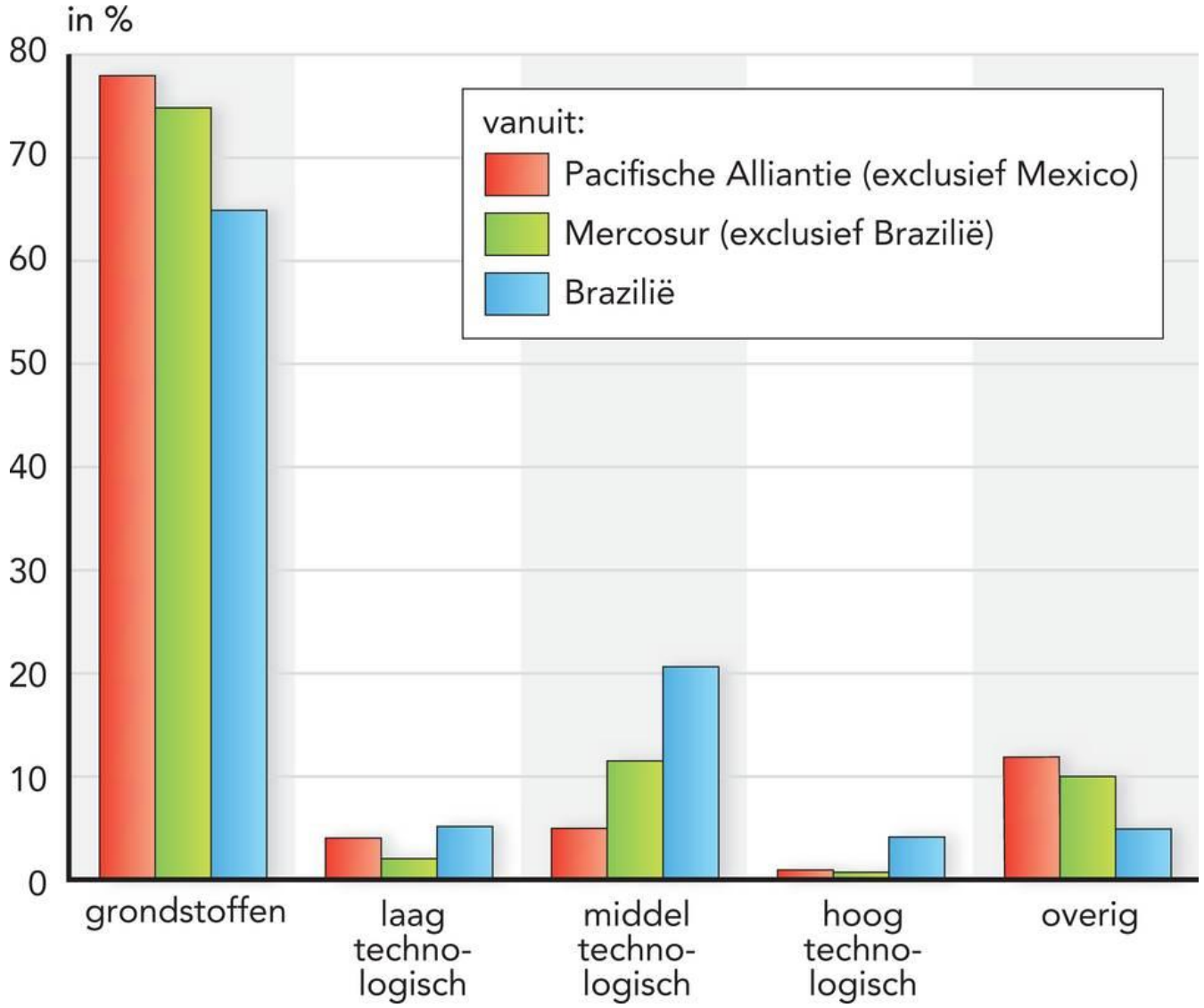

Exportpakket: soort goederen en de waarde

Voorbeeld: Venezuela:

- 95% inkomsten komt uit de olie
- moeilijk te verwerken dikke olie.
- Vervallen installaties

Chávez overleden in 2013

Maduro

Guaido

Exportpakket: soort goederen en de waarde

Verschillende Z-A landen: agrarische grondstoffen en mijnbouwproducten.

Geringe handel tussen Mercosur-landen heeft hier mee te maken.

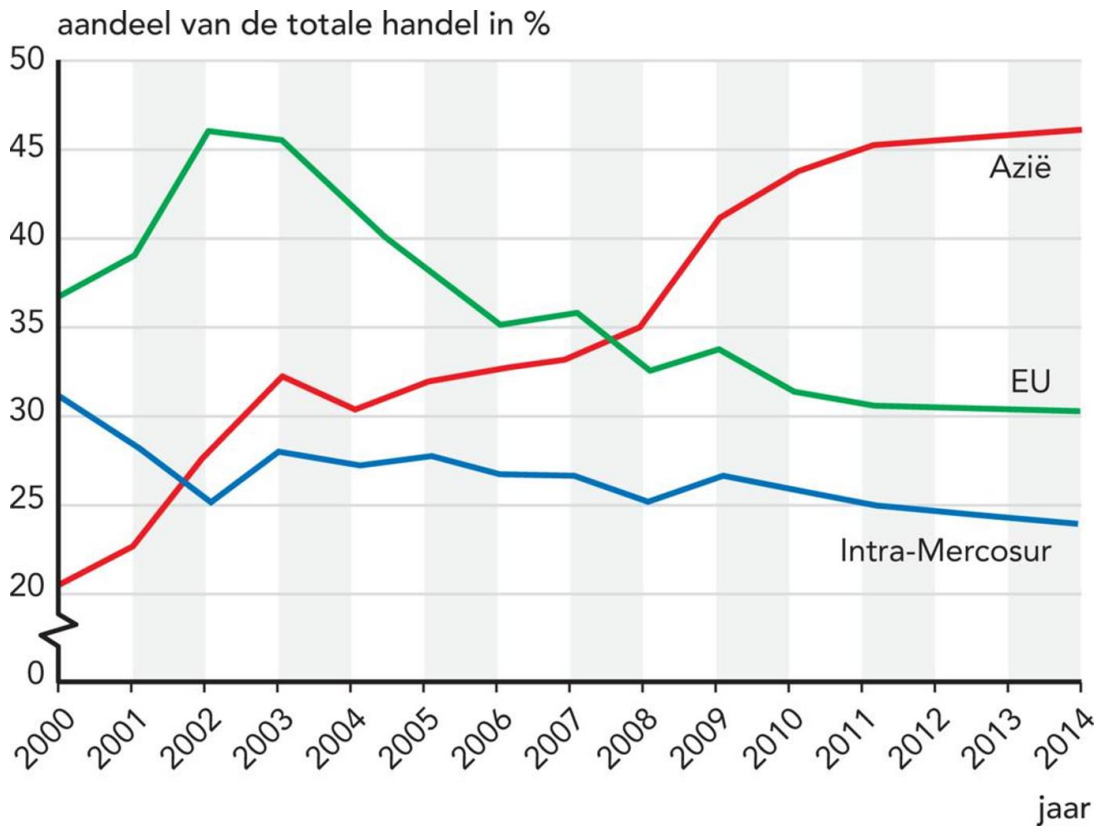

De BRICS-landen

FIGUUR **4.8** Top 10 grote economieën in 2015.

Staat	Oppervlakte (x 1000 km^2)	Inwoners (x miljoen)	BNP (US$ miljoen)	BNP (in US$ per hoofd)	BNP (in PPP US$ per hoofd)
Brazilië	8.500	204	1.801	8.810	14.773
Rusland	17.100	143	1.366	9.521	25.021
India	3.300	1.283	2.090	1.628	5.871
China	9.600	1.375	11.226	8.167	13.457
Zuid-Afrika	1.220	55	318	5.803	13.310
BRICS totaal	39.720	3.060	16.801	5.490	

Het wordt verwacht dat de gecombineerde economieën van de vijf BRICS-landen tegen 2050 de gecombineerde economieën van de huidige rijkste landen van de wereld zou kunnen overtreffen.

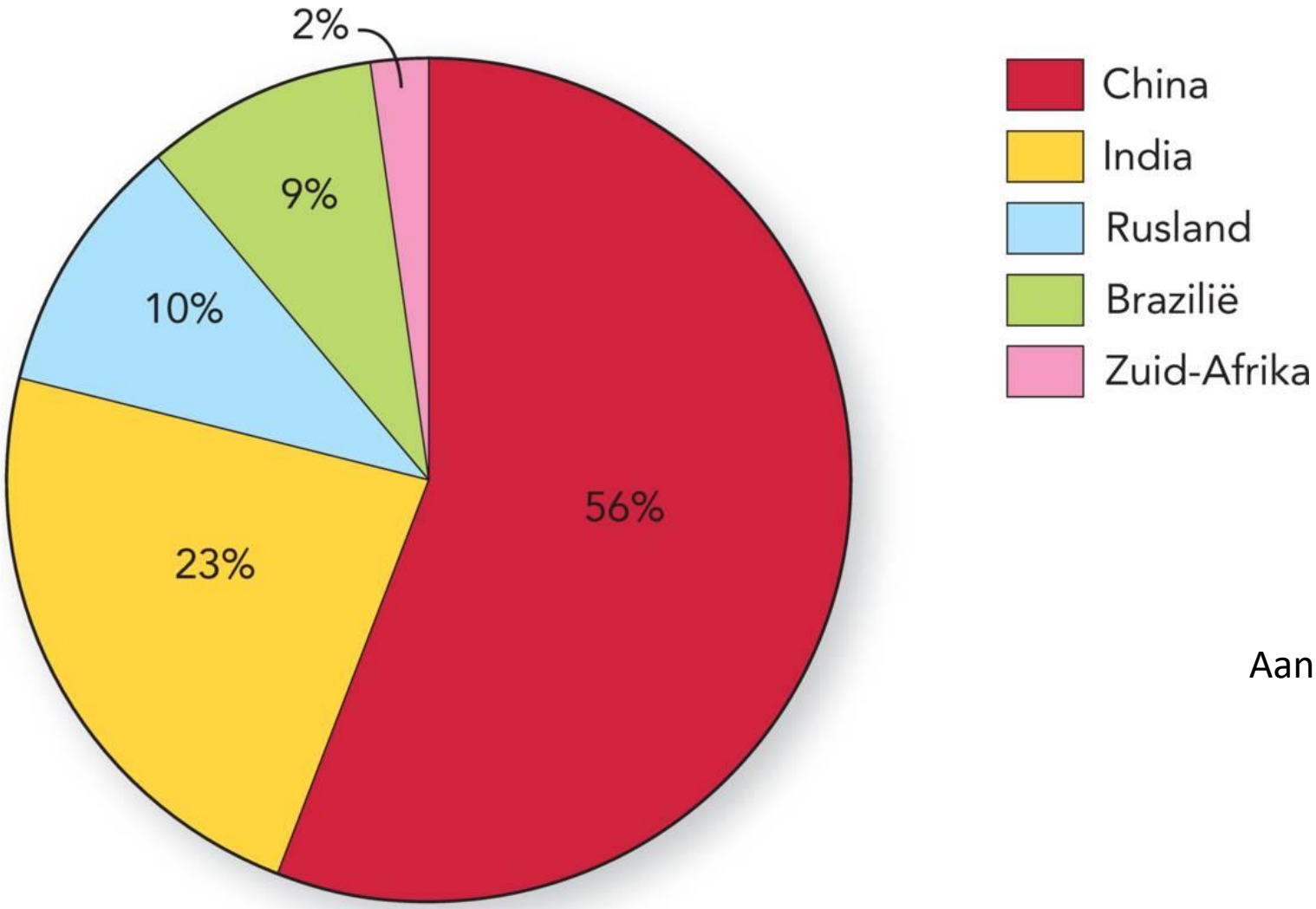

Aandeel bbp (in koopkracht) in BRICS, 2015

Pacifisch Azië steeds belangrijker

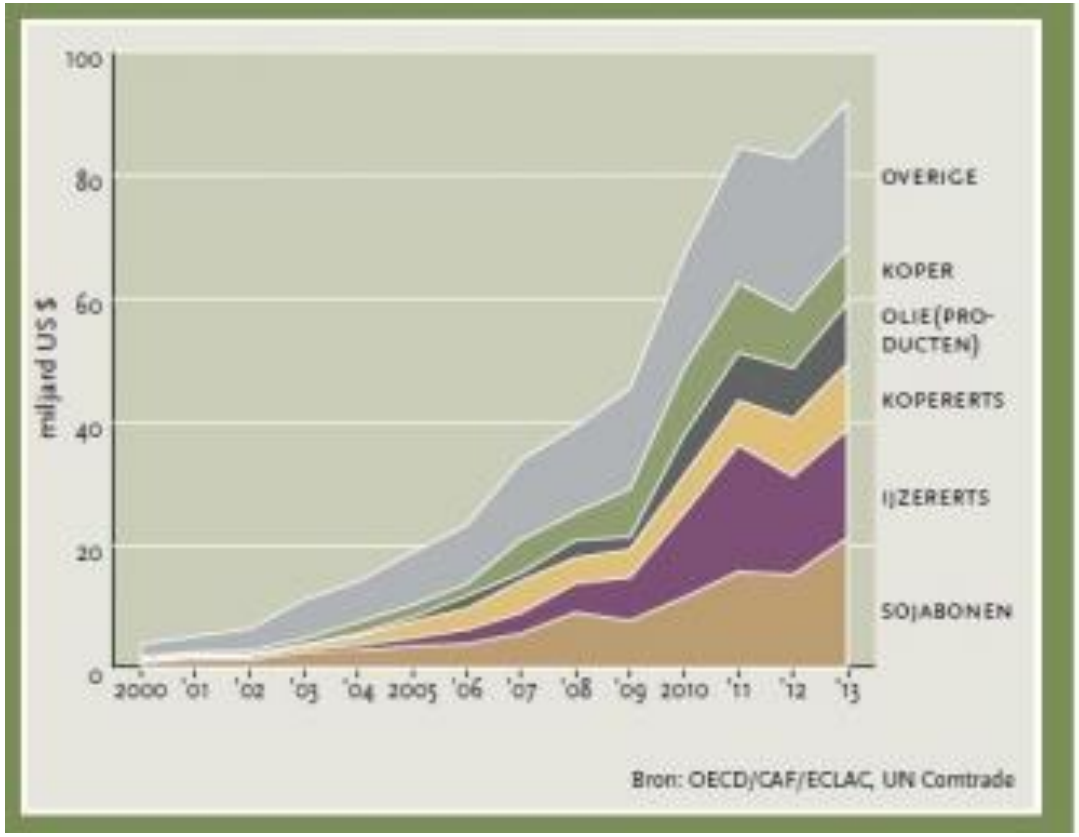

Figuur 1 (links): Export van Latijns-Amerika naar China (2000-2013)
Figuur 2 (rechts): Chinese leningen (2007-2015)

https://geografie.nl/artikel/zuid-amerika-heeft-een-nieuwe-rijke-vriend-china

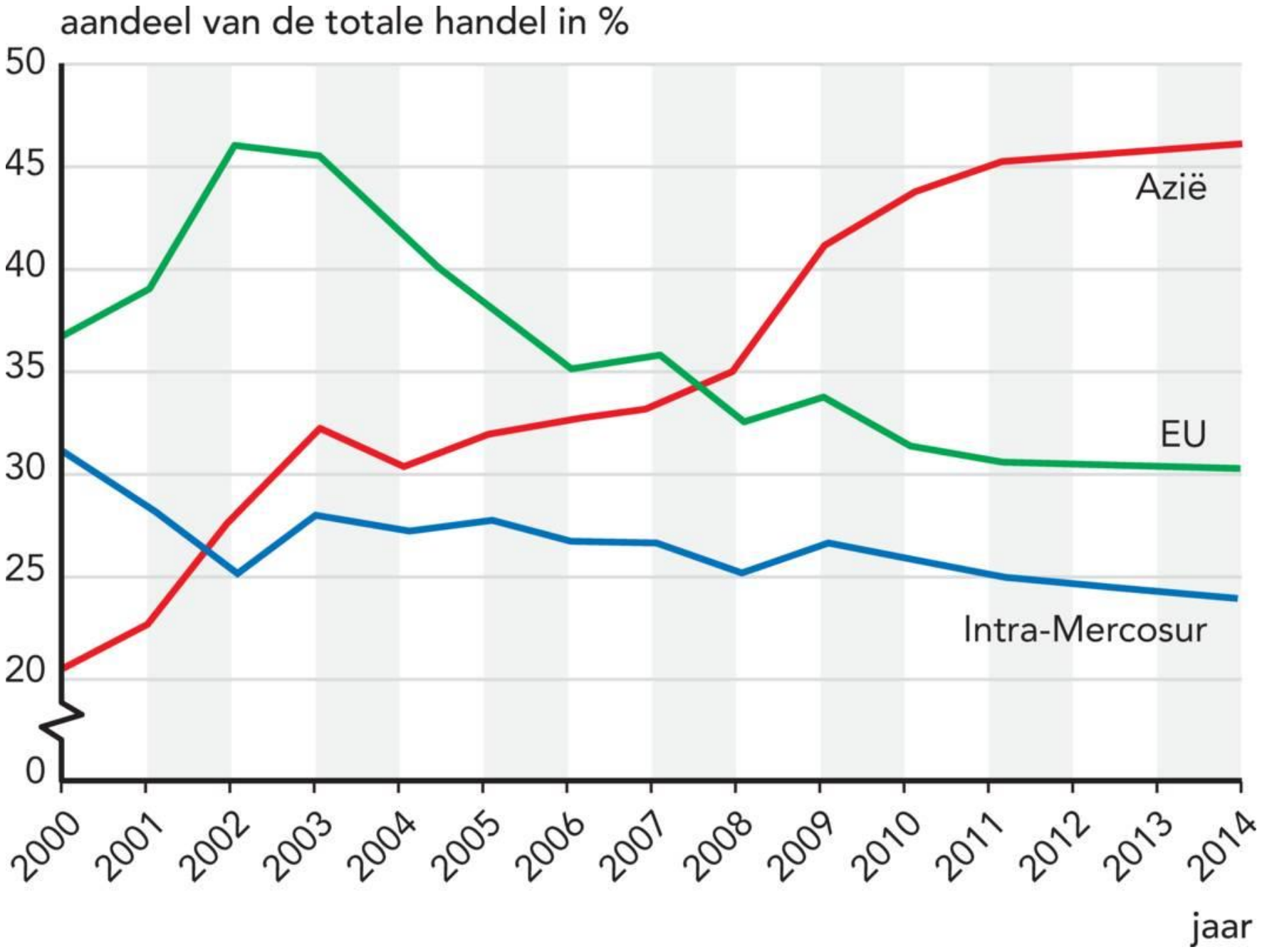
aandeel van de totale handel in %
50
45
40
35
30
25
20
0
Azië
EU
Intra-Mercosur
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
jaar

De handel van Brazilië met andere landen.
Is de handel met de VS absoluut en/of relatief gedaald?

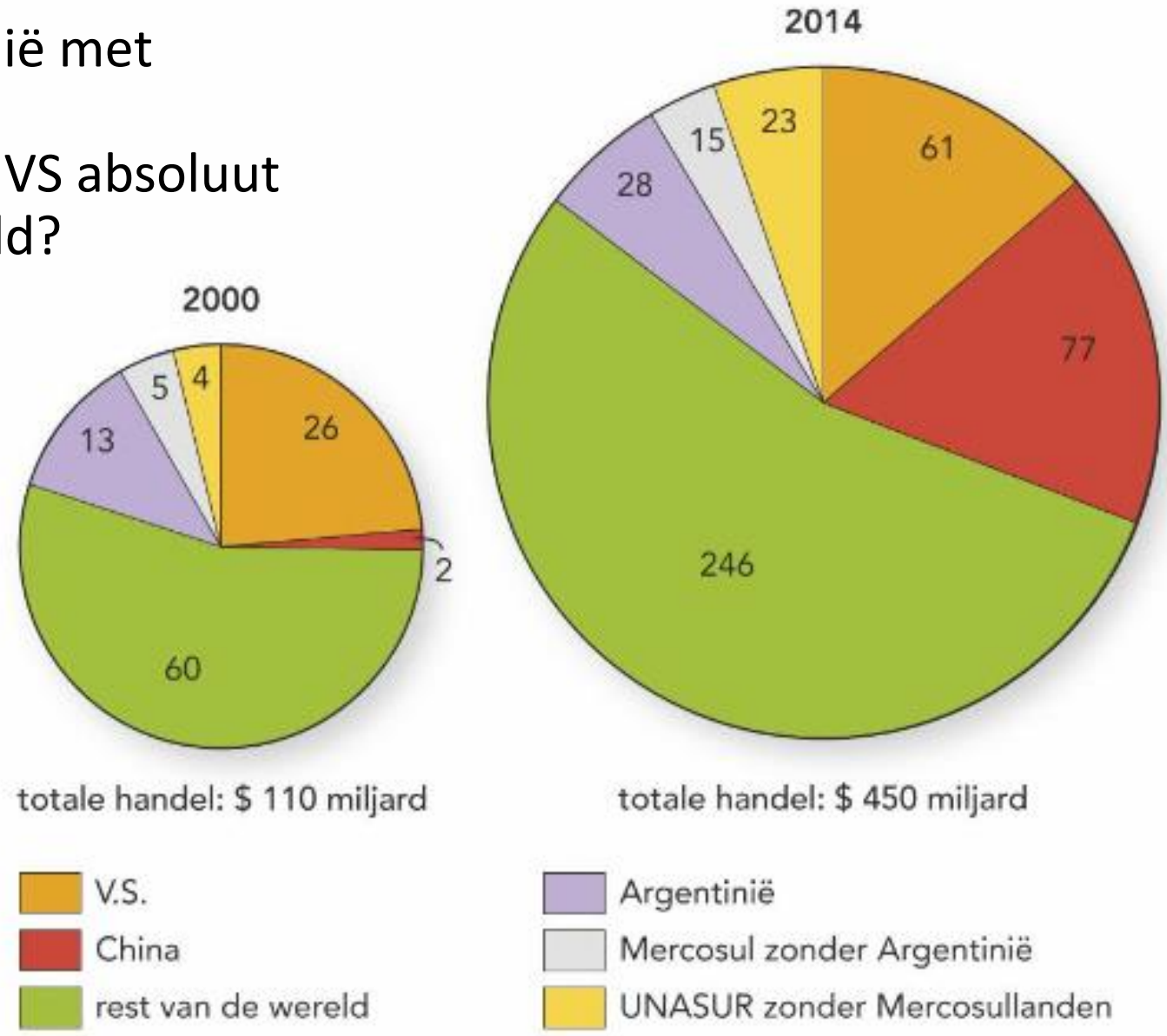

FIGUUR **4.3** Handel tussen Brazilië en de Mercosul, de UNASUR en de rest van de wereld, 2000 en 2014.

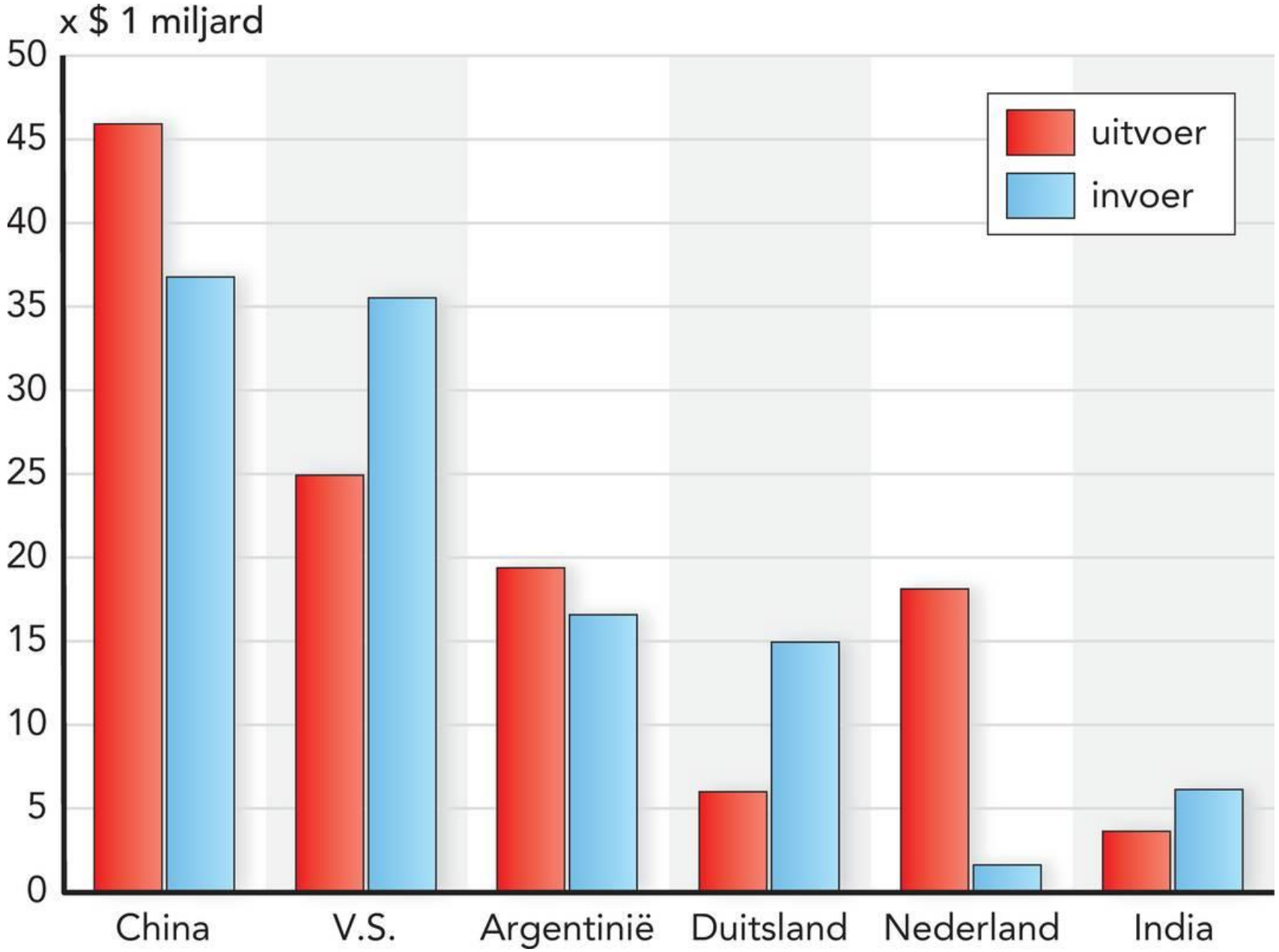

De belangrijkste handelspartners van Brazilië, 2013

Ter vergelijking: China investeert ook veel in Afrika

c

Chinezen zoeken in Afrika	**Chinezen brengen naar Afrika**
grondstoffen: olie, koper, kobalt, platina en andere metalen	infrastructuur: wegen, spoorwegen, havens, pijpleidingen, dammen
voedsel	kapitaal: zachte leningen
landbouwgrond	kennis
afzetmarkten	werkgelegenheid (textielfabrieken bijvoorbeeld)
politieke invloed	wapens en militair materieel

Handel met andere landen

W3 Aandeel van de goederenhandel binnen de Mercosul van de totale handel van een lidstaat, 2013.

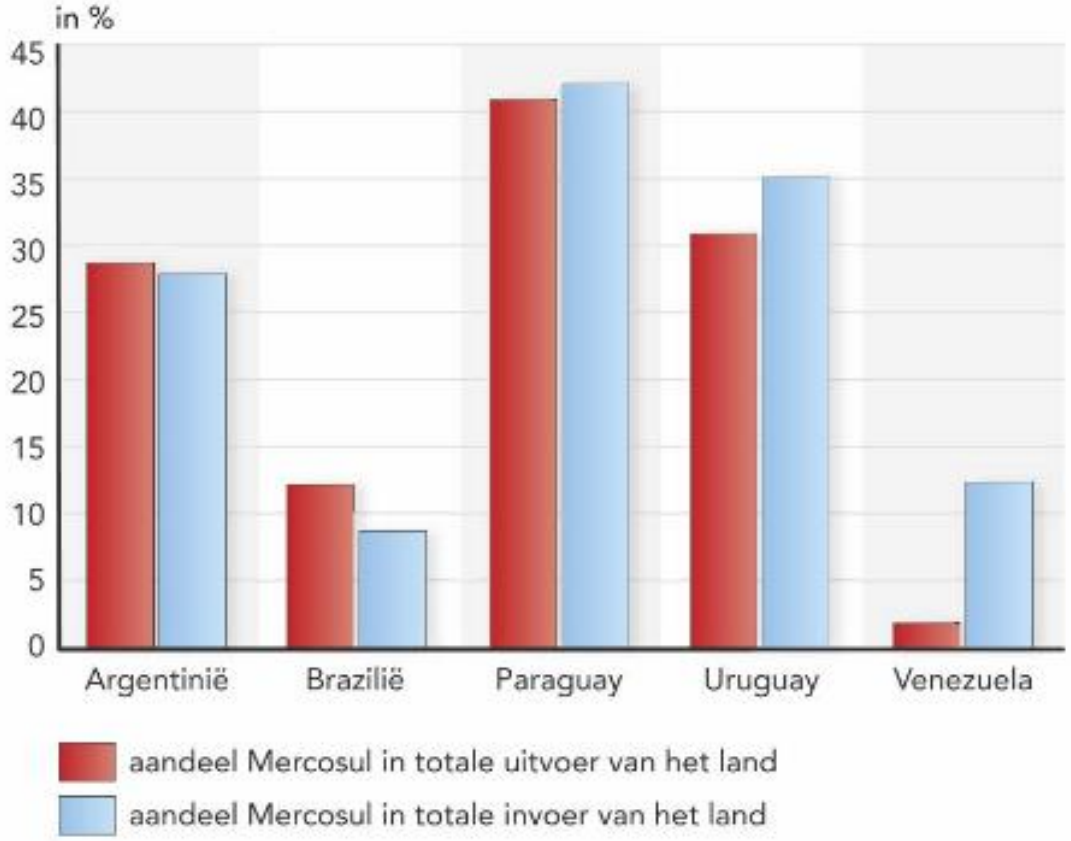

Waardoor gaat slechts 2 % van de uitvoer van Venezuela naar andere Mercozullanden?

W4 Export en import tussen Brazilië en de andere Zuid-Amerikaanse landen, 2014.

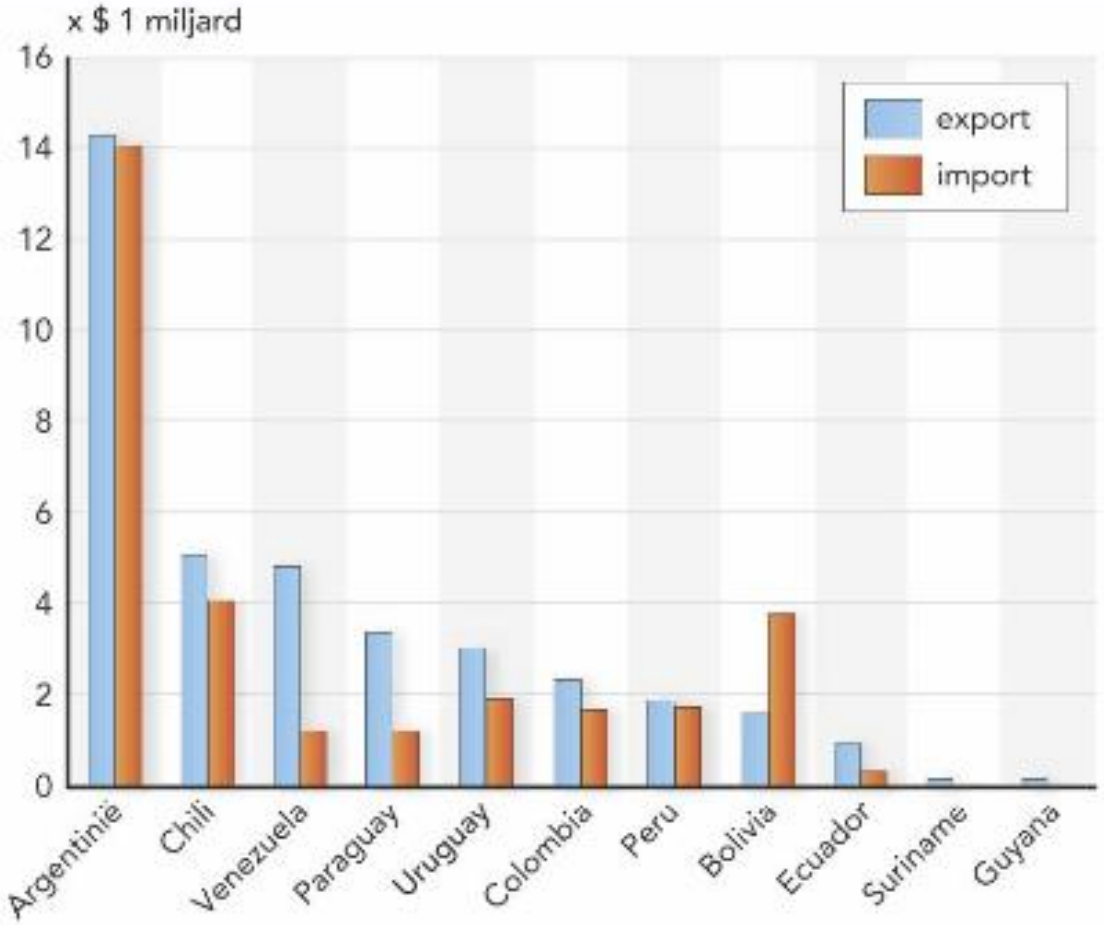

Waardoor zo weinig naar Suriname?

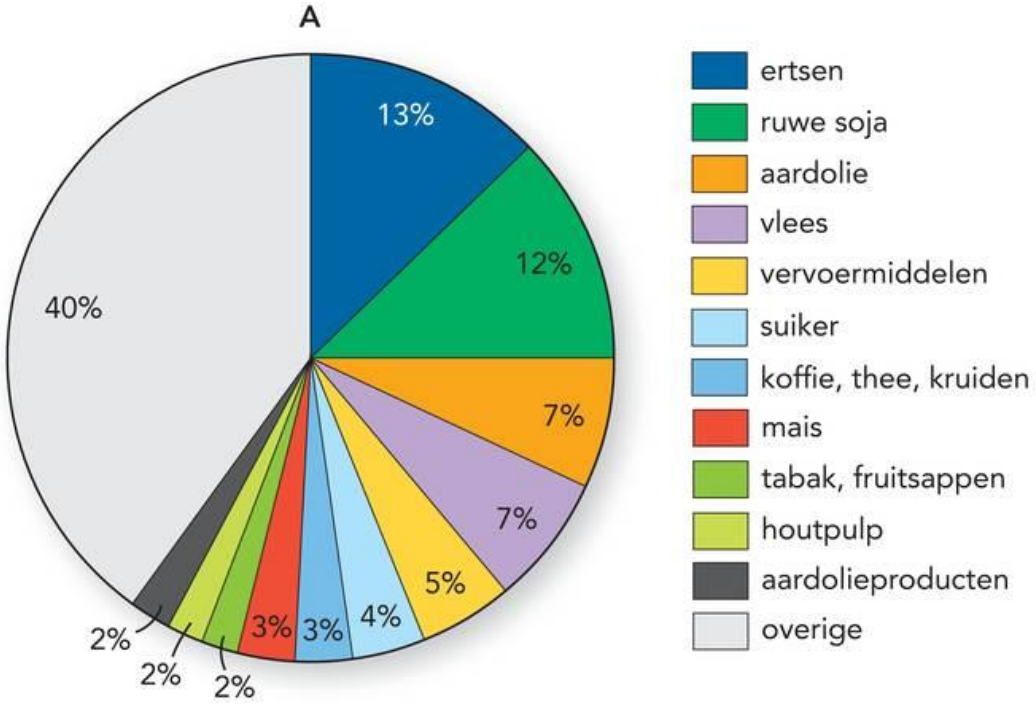

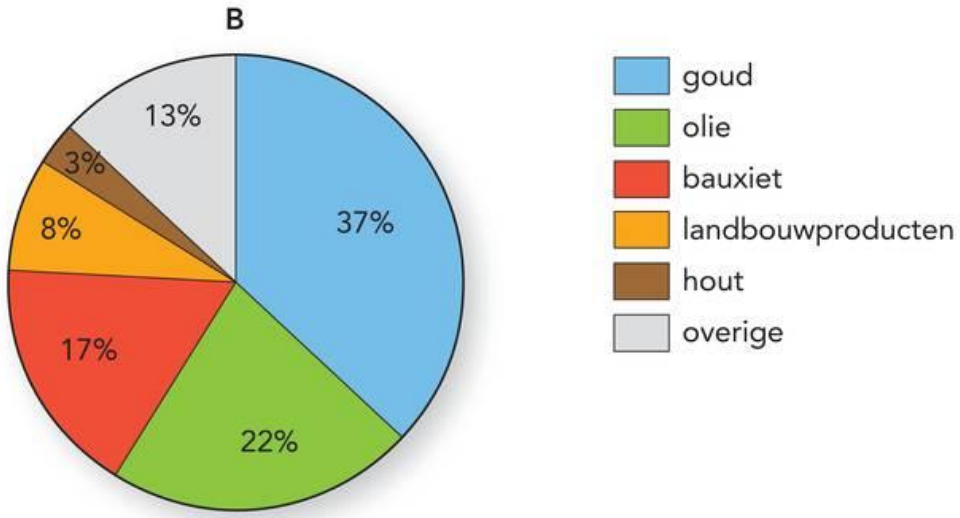

Het exportpakket van Brazilië en Suriname.

Wat vind je van deze weergave?

- In 2017, Suriname exported $2,69 Miljard and imported $1,38 Miljard, resulting in a positive trade balance of $1,31 Miljard.
- In 2017 het BBP van Suriname was $ 3 Miljard en het BBP per hoofd van de bevolking was $ 15,2 Duizend.

- In 2017, Brazilië exported $219 Miljard and imported $140 Miljard, resulting in a positive trade balance of $78,3 Miljard.
- In 2017 het BBP van Brazilië was $ 2,06 Triljoen en het BBP per hoofd van de bevolking was $ 15,5 Duizend.

https://oec.world/nl/profile/country/bra/

Toerisme. Redenen: Machu Picchu in Peru

Toerisme. Redenen: Patagonië in Chili en Argentinië

Toerisme. Redenen: Salar de Uyuni in Bolivia

Toerisme. Redenen: Iguazuwatervallen grens Brazilië / Argentinië

Toerisme. Redenen: Amazonegebied Brazilië

Toerisme. Redenen: Mooie steden (Rio de Janeiro)

Toerisme. Redenen: Stranden: Ipanema, Rio de Janeiro

1965 • Astrud Gilberto • The girl from Ipanema

Toerisme. Redenen: Steden (Buenos Aires) en cultuur

Toerisme. Redenen: Steden (Buenos Aires) en cultuur

Toerisme. Redenen: Atacamawoestijn in Chili

Toerisme. Redenen: Morenegletjser in Argentinië

Toerisme. Redenen: Steden (Sao Paulo) en cultuur

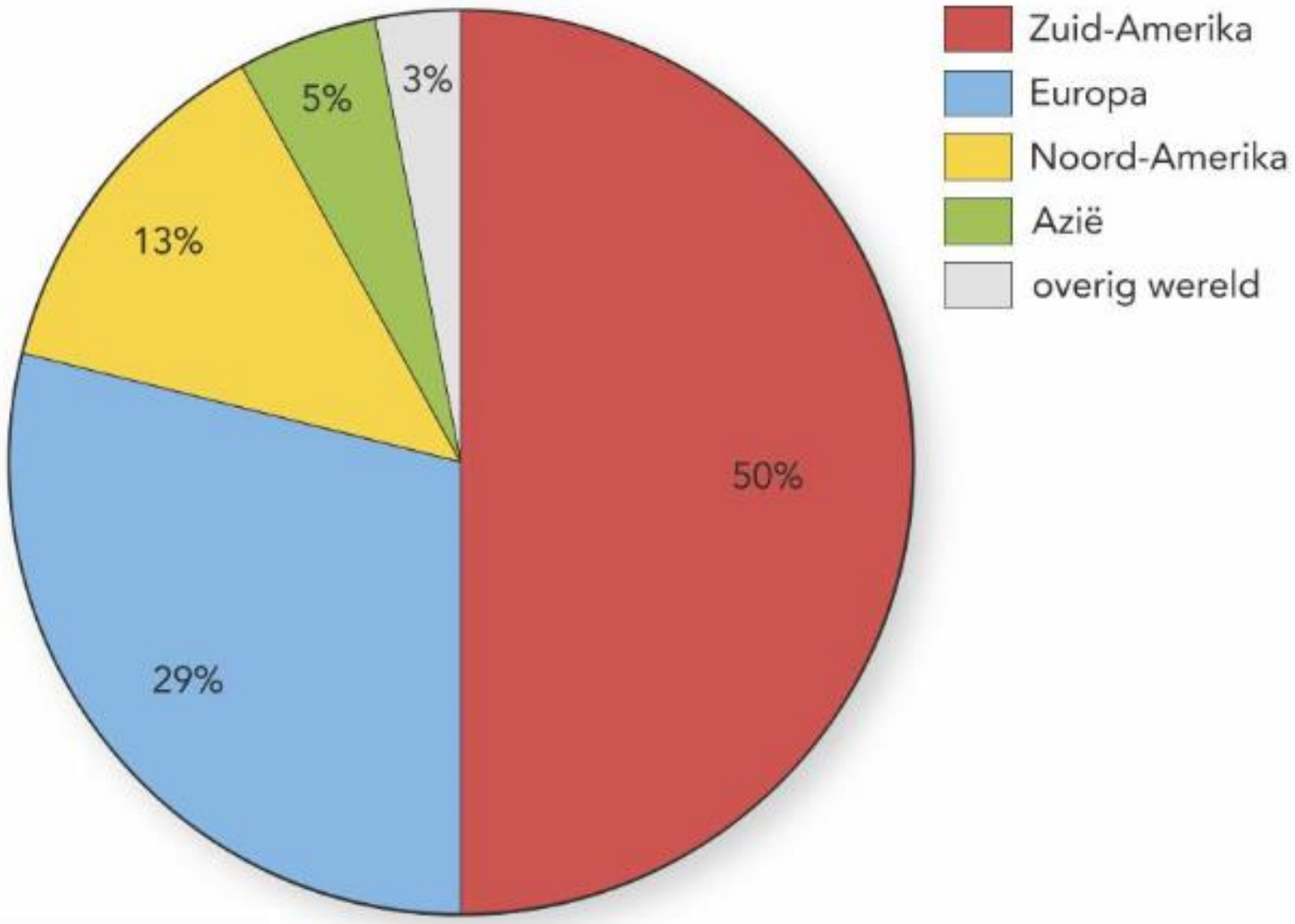

Herkomst buitenlandse toeristen in Brazilië.

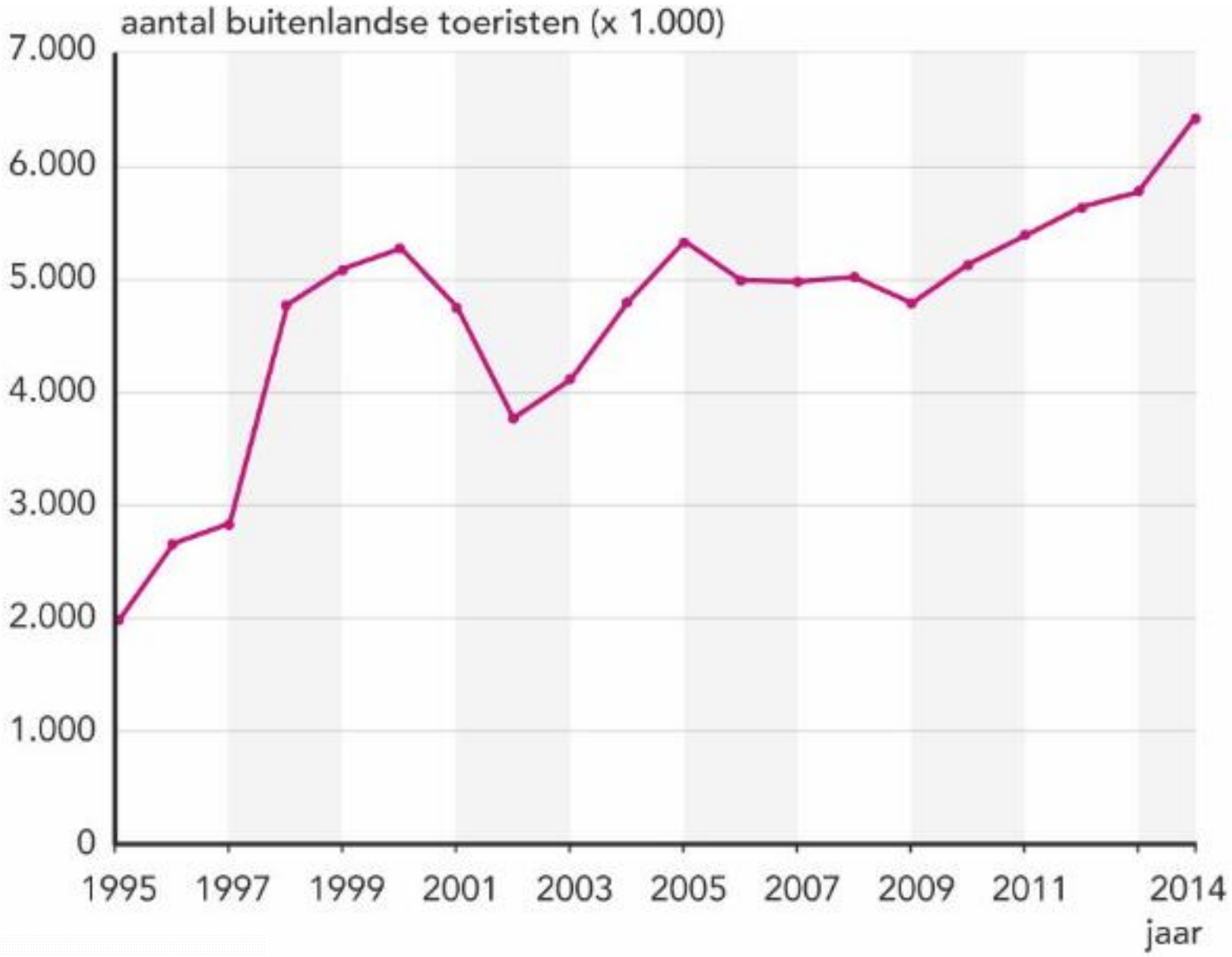

Aantal buitenlandse toeristen in Brazilië, 1995 - 2014.

Globalisering en Zuid-Amerika

Loes eet ook quinoa

- Voordeel: Afzet van producten
- Nadeel: stijging prijzen voor bevolking (Quinoa en Soja)
- Nadeel: Bodemerosie en uitputting

- Voordeel toerisme: acculturatie
- Nadeel toerisme: eigen cultuur wordt aangetast
- Voordeel toerisme: inkomsten (deviezen)
- Nadeel toerisme: sekstoerisme
- Nadeel toerisme: aantasting natuur

'Zero tolerance' kindersekstoerisme in Brazilië

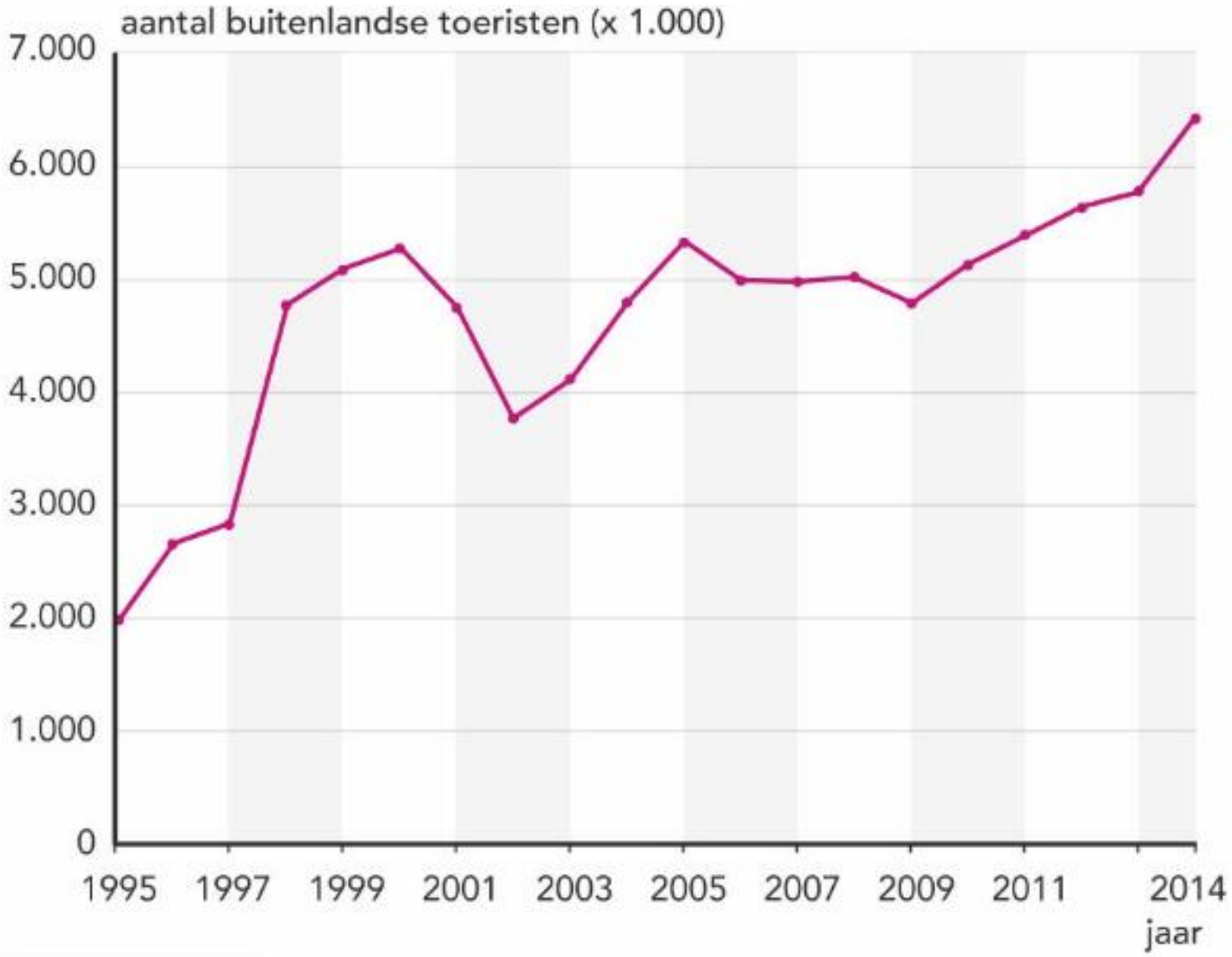

Aantal buitenlandse toeristen in Brazilië, 1995 - 2014.

Globalisering en Zuid-Amerika

- Voordeel globalisering: Afzet van producten
- Nadeel golbalisering: stijging prijzen voor bevolking (Quinoa)
- Nadeel globalisering: Bodemerosie en uitputting

- Voordeel toerisme: acculturatie
- Nadeel toerisme: eigen cultuur wordt aangetast
- Voordeel toerisme: inkomsten (deviezen)
- Nadeel toerisme: sekstoerisme
- Nadeel toerisme: aantasting natuur

- Voordeel globalisering: overmakingen door arbeidsmigratie (zie →)

Globalisering en Zuid-Amerika

Voordeel: overmakingen van arbeidsmigratie

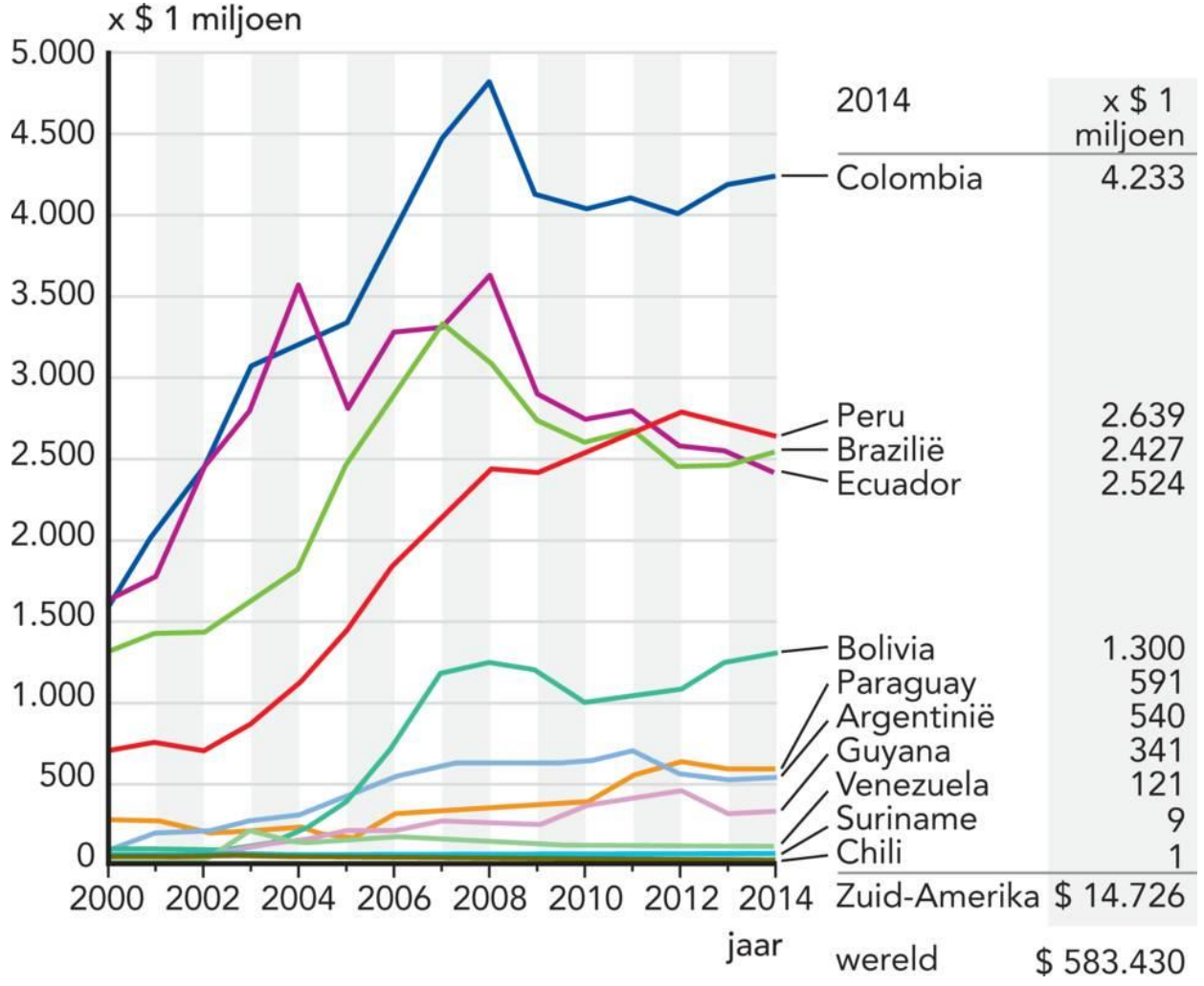

Overschrijvingen door in het buitenland werkende Zuid-Amerikanen naar hun geboorteland.